

Fingrid Oyj:n
lehti
2/2004

FINGRID

HYVÄÄKIN PAREMPI

kantaverkko *sivu 4*

Voimajohtoaukeilta voi bongata

HARVINAISENKIN pesijän *sivu 8*

Palvelua yhteispelin hengessä

Kävin hiljan auton koeajolla. Ensimmäises- sä laatuautoja myyvässä liikkeessä olin sopi- nut ajosta etukäteen ja menin paikalle sovittu- na aikana. Avaimet annettiin käteen enemmit- tä ohjeita ja tiskin takaa viitattiin, että tuolta se auto löytyy kentältä, suurin piirtein tuosta suunnasta. Katselin lumituiskuiselle, valaistulle alueelle, jos- sa oli kymmenittäin autoja. Kysymykseen, onkohan se kau- ankin seissyt tuossa säässä, lyötiin vastaukseksi käteeni har- ja ja todettiin, että kyllä se kaveri sillä aamupäivällä tuli töi- hin. No, siitä sitten etsimään autoa, joka löytyi lopulta va- kuutuslapun rekisterinumeron perusteella, ja sitten lumiker- rosta harjaamaan...

Muutama päivä myöhemmin menin vastaavalle koeajolle kolmanteen tai neljänteen laatuautoja kauppaavaan liikkee- seen. Edellisten kertojen opetusten jälkeen soitin vielä en- nen lähtöäni varmistuksen ajosta. Kaikki on valmiina, kuu- lui vastaus. Ja kuinka ollakaan - kaikki paperit, avaimet ja auto olivat kuten oli sovittu. Myyjä lähti opastamaan au- tolle. Hän pyysi minua istumaan kuljettajan paikalle, antoi avaimet, kävi tähän autoon liittyvät keskeiset hallintalaitteet läpi, kysyi, onko automaattivaihte tuttu. ”Siinä kannattaa unohtaa kokonaan se vasen jalka, sitä ei tarvita.” Esittely oli ystävällinen, asiallinen ja olennaiseen keskittyvä. Koeajosta jäi hyvä mieli, etenkin osaavan myyjän ansiosta.

Vaikka kauppoja ei tullutkaan, ei ollut epäselvää, kenen kanssa mieluiten jatkaisiin yhteistyötä. Jäin miettimään, mitä hyvä palvelu oikeastaan on. Päädyin siihen, että pal- velun kokee huonona, jos se alittaa odotukset. Jos palve- lu vastaa odotuksia, sitä pitää asiallisena eikä sitä juurikaan sen kummemmin noteeraa. Jos taas palvelu ylittää odotuk- set, se jää mieleen positiivisena kokemuksena. Palvelun ko-

keminen riippuu siis olennaisesti myös omista odotuksista. Odotukset muuttuvat, ja aika ajo- niitä on syytä tarkastella kriittisesti. Keskeistä on kuitenkin ystävällinen, toiset huomioon ot- tava asenne. Varsinkin teknisillä aloilla hyvään palveluun kuuluu asiantuntemus sekä valmius ja halukkuus ottaa selvää asioista, joista ei tie- dä. Erilaisten asioiden ja erilaisten ihmisten yh-

teispeliähän nykyinen työelämä edellyttää.

Fingridin siirtopalveluissa yhtenä erityispanostuksen kohteena on kantaverkon kehittäminen yhteistyössä asi- akkaiden ja pohjoismaisten kantaverkkoyhtiöiden kanssa. Keskeisenä tavoitteena on luoda yhteinen pitkän aikavälin verkkovisio. Olemme jakaneet Suomen sähköverkon 13 alu- eeseen verkkoteknisesti luonnollisimpia jakorajoja noudat- taen. Vuosittain käydään yhdessä asiakkaiden kanssa perus- teellisesti läpi kolmesta viiteen aluetta. Yhteinen verkkovisio päivittyy siten luontevasti vähintään viiden vuoden välein.

Alkukokemukset tästä suunnittelusta ovat olleet erittäin myönteisiä. Tällä tavoin pystymme myös välittämään tie- toa kantaverkon kehitysajatuksista paremmin eteenpäin. Saamme tärkeää tietoa asiakkaiden tarpeista ja suunnitel- mista sekä kulutus- ja tuotantolaitteistojen ominaisuuksis- ta ja vaatimuksista, joilla voi olla olennaista merkitystä sekä alueverkon että kantaverkon kannalta. Kaikki asiakastiedot käsitellään ehdottoman luottamuksellisina. Näin menetellen uskomme voivamme antaa yhteisessä ponnistuksessamme yhteistyökumppaneillemme muutakin kuin harjan käteen.

Aurinko on jo korkealla ja Suomen odotettu suvi koittaa- massa. Toivotan kaikille lukijoille oikein leppoisaa kesää ja virkistäviä lomapäiviä.

Pertti Kuronen on Fingridin verkkopalvelujohtaja.

Tässä numerossa

Timo Rajala toivoo, että lisääntyvä byrokratia ei sitoisi tehokkaasti toimivan kantaverkkoyhtiön käsiä.

Itäsuomalaisen Voimatelin tavoitteet ovat korkealla.

Sukututkimus kiehtoo yhä useampaa suomalaista.

■ Pääkirjoitus

Palvelua yhteispelin hengessä 2

■ Timo Rajala:

Kantaverkon asiat ovat paremmin kuin hyvin

"Kantaverkkotoiminnan uhkat tulevat ulkoa", Fingridin hallituksen uusi puheenjohtaja sanoo. Hän toivoo, että varmasti ja tehokkaasti toimiva yhtiö saisi hoitaa vaativaa leiviskäänsä kädet vapaina. 4

■ Voimajohtoaukeilla pesii kymmeniä lintulajeja

Johtoaukeat tarjoavat suotuisan pesimäympäristön monille matalaa pensaikkoa ja puoliavoimia maita suosiville lintulajeille. Sieltä voi bongata harvinaisuuksiakin. 8

■ Uutisverkko

11

■ Muuttunut lähimaisema vaatii totuttelua

Seurantatutkimus vuonna 2000 valmistuneen 400 kilovoltin Länsisalmi-Kymi-voimajohdon sosiaalisista vaikutuksista on valmistunut. Sen mukaan lähiasukkaat eivät koe johdon haittaavan arkielämäänsä, mutta maiseman muuttuminen vaatii edelleen totuttelua. 12

■ Voimatel pyrkii alueensa ykköseksi

Kuopion kyljessä Toivalassa päätoimipaikkaansa pitävässä Voimatel Oy:ssä on asetettu tavoitteeksi Itä-Suomen markkinajohtajuus sähkö- ja televerkkojen rakentamisessa ja kunnossapidossa. 14

■ Uutisverkko

17

■ Kantaverkon ABC

Teho- ja mittamuuntajat 18

■ Sukututkimus on Suomessa voimissaan

Yhä useampi suomalainen haluaa tietää omat juurensa, seurata oman sukunsa tarinaa mahdollisimman kauas menneisyyteen. 20

■ Uutisverkko

25

■ Verkon silmässä

Sanat ja niiden merkitykset 26

■ Fingridille uusi tehtävä sähkön alkuperän takaajana

Uusiutuvan energian tuottajat voivat nyt saada todistuksen tuotteen alkuperästä. Suomessa sähkön alkuperätakuun myöntää Fingrid. 27

■ Oivalluksia ja hytkähdyksiä vuorovaikutusseminaarissa

Ritva Enäkosken ja Marco Bjurströmin vetämä vuorovaikutusseminääri saa itse kunkin miettimään omaa panostaan työpaikan hyvinvointiin ja vuorovaikutustilanteisiin. 28

■ Uutisverkko

30

■ Päivän työt

Pasi Aho: Meistä tuli murareita, taksikuskeja... ja insinöörejä 31

”Kantaverkon asiat ovat PAREMMIN KUIN HYVIN”

Uhkat tulevat ulkopuolelta.

■ Fingridin hallituksen puheenjohtajan paikalle neljän vuoden jälkeen palannut Timo Rajala ei säästele plussia arvioidessaan Suomen kantaverkon ja kantaverkkoyhtiön nykytilannetta. Puheenjohtajakauden tärkein toive on, että varmasti ja tehokkaasti toimiva yhtiö saisi hoitaa vaativaa leiviskäänsä kädet vapaina.

TEKSTI: MARIA HALLILA KUVAT: JUHANI ESKELINEN

Kantaverkkoyhtiölle antamia pisteitä eivät ole säästelleet myöskään asiakkaat. ”Fingridin asiakastytyväisyys lähestyy 9:ää. Pitää olla jo aikamoinen ihme-yhtiö, joka panee paremmaksi”, uusi puheenjohtaja tuumii.

Timo Rajalan arviointiperspektiivi kattaa koko Fingridin toimintahistorian. ”Olin vuonna 1996 tekemässä yhtiön perustamisasiakirjoja; muita käynnistämässä mukana olleita ei hallituksessa enää taida istuaakaan”, hän toteaa.

Hallituksen puheenjohtajuus kiertää perustajaomistajien kesken. Edellisen kerran paikka oli Rajalan johtaman Pohjolan Voima Oy:n hallussa 1998 – 1999.

Tavoitteet jopa ylitetty

Kantaverkkoyhtiön nykytilaa pohdiskellessaan Timo Rajala palaa lähtöruutuun, tavoitteisiin, joita uudelle yhtiölle vajaa vuosikymmen sitten asetettiin.

”Tärkeimmät päämäärät liittyivät kantaverkkosiirron kustannustason alentamiseen, yhtiön omavaraisuuden kasvattamiseen, henkilöstön määrän supistamiseen sekä pohjoismaisten markkinoiden toimivuuden edistämiseen.”

Nämä tavoitteet on Rajalan mukaan saavutettu – jotkut jopa ylitetty.

”Kunnianhimoinen 15 prosentin hinnanalennus siirtoasiakille pystyttiin toteuttamaan etuajassa; vuodesta 1997 hinta-

tasoa on reaalisesti laskettu jopa 25 prosenttia. Tariffin alenuksista huolimatta Fingridin omavaraisuusaste on kasvanut 20 prosentista noin 30 prosenttiin pääomalinat mukaan lukien. Pääomalinat olivat tarpeellisia toiminnan alkuvaiheessa, kun yritys hankki kansainvälisen luottoluokituksen, ja ne tukivat korkean luottoluokituksen ylläpitämistä tariffien alentamisen aikana. Omavaraisuusaste ilman pääomalainoja on noin 20 prosenttia.”

Henkilöstön määrän Rajala toteaa vastaavan nyt sitä tasoa, joka alun perin harkittiin oikeaksi. Kahden yrityksen yhteensulauttamisesta syntyneen yhtiön ”ylipaksua” organisaatiota on ohennettu pääosin luonnollisen poistuman tietä ja yritysjärjestyin.

Myös pohjoismaisella sähkömarkkina-areenalla yhtiön pelikunto on asetettujen tavoitteiden mukainen. ”Yhtiö on tehnyt voitavansa – ja todella isojakin investointeja – poistaakseen omalta alueeltaan sähkömarkkinoiden toimivuutta haittaavat siirtorajoitukset”, Rajala sanoo.

Ruotsissa ja Norjassa ei vastaavanlaisia panostuksia ole tehty, ja se näkyy hänen mukaansa yhteispelin sujuvuudessa. Pohjoismaista joukkuehenkeä rasittaa jossain määrin myös verkko-organisaatioiden aseman, omistuspohjan ja toimintatapojen erilaisuus.

”Norjan Statnett AS on valtion omistama, ja sillä on hoidettavanaan paljon viranomaistehtäviä. Sen toimintaa ohjaavat

”Vladimir Putin onnitteli hiljattain EU:ta siitä, että unioni on pystynyt byrokratian luomisessa jopa ohittamaan hänen oman maansa saavutukset”, naurahtaa Timo Rajala. Tihenevä pykäläviidakko on hänen mukaansa nousemassa ongelmaksi myös kantaverkkotoiminnan piirissä.

päätökset tehdään valtiopäivillä, *stortingetissä*. Meidän suomalaisten mielestä markkinatalouden toimijoiden siirtoja ei tulisi päättää parlamentissa”, Rajala kiteyttää.

”Myös pohjoismainen sähköpörssi Nord Pool Spot on Norjan lakien alainen, ja sen toimintatavat eivät kaikilta osin istu pörsin suomalaisten asiakkaiden tarpeisiin ja toiveisiin.”

Byrokratia sitoo käsiä

Pelkästään ruusuiselta ei Suomen kantaverkkoyhtiön tulevaisuus kuitenkaan näytä, vaikka se on hoitanut tehtävänsä myös kansainvälisen mittapuun mukaan erinomaisesti. Ongelmaksi on Timo Rajalan mukaan muodostumassa lisääntyvä byrokratia, viranomaisten pyrkimys säädellä hyvin toimivia järjestelmiä.

”Fingrid on vuosien mittaan kehittänyt toimintaansa vastaamaan lainsäädännön jatkuvasti lisääntyviä veloitteita, mm. yhä tiukempia toiminnan läpinäkyvyyden vaatimuksia. Se on myös tottunut ottamaan kaikissa ratkaisuisaan huomioon sähkömarkkinoiden toimintaedellytykset.”

Ehtoja ja rajoituksia riittää suomalaiselle yritykselle yllin kyllin omastakin takaa, mutta EU tuottaa niitä Rajalan mukaan lisää kiihtyvällä vauhdilla.

”Suomalaista lainkuuliaisuutta on, että kun Brysselistä tulee direktiivi, meillä sitä usein vielä kiristetään. Säädetään jopa EU-määräyksiä pidemmälle meneviä normeja sen sijaan, että muiden jäsenmaiden tapaan käytettäisiin hyväksi sallittuja maa-kohtaisia joustovaroja”, Timo Rajala sanoo.

Tehokkaaksi ja luotettavaksi todetun suomalaisen kantaverkkotoiminnan kannalta tällaista menettelyä on hänen mukaansa erityisen vaikea ymmärtää.

”Kansainvälisessä vertailussa Suomen siirto- ja sähköenergian hinnat ovat kilpailukykyiset ja sähkön toimitusvarmuus on hyvä. Ei siis pitäisi olla sääntelypaineita. Kuitenkin jatkuvasti laaditaan uusia säännöksiä, joilla viranomaisille annetaan lisää valtuuksia säännellä hyvin toimivia systeemejä.”

EU:n direktiivitehtailun taustalla Rajala näkee Manner-Euroopan perinteen ja suuremman tarpeen keskittää tehtäviä viranomaisille.

”Mutta mikä sopii sähkömarkkinoitaan vasta avaaville Saksalle ja Ranskalle, ei välttämättä sovi Suomelle, jolla on keskieurooppalaisiin nähden huima etumatka markkinavapauden soveltamisessa. Suomalaisen virkamieskunnan toivoisi direktiivien valmistelussa puolustavan mallikelpoisia pohjoismaisia markkinoita ja suomalaista valvontaperinnettä.”

Yritysten yksilöllisyys kunniaan

Yritystoimintaa olisi Timo Rajalan mukaan pystyttävä organisoimaan yrityksen yksilöllisistä lähtökohdista optimaaliseksi – ja kantaverkkoyhtiö jos mikä on yksilöllinen yritys, ainoa laatuaan.

”Fingridin kannalta on vaikeasti ymmärrettävissä muun muassa se, että sitä halutaan valvoa saman kaavan mukaan kuin jakeluyhtiöitä.”

”Kantaverkkoyhtiön on suunniteltava toimintansa huomattavan pitkällä aikavälillä. Kolmen vuoden tarkastelujakso tus ei tässä toimi”, Rajala huomauttaa.

Kysymyksiä herättää hänen mukaansa myös, miten määritellään säädöksi- sä esitetty kantaverkkoyhtiön tariffijärjestelmän ”kohtuullinen tuotto”; mis- sä määrin sallitaan yhtiölle varallisuuden kerääminen, kun sen on varaudut- tava tulossa oleviin todella mittaviin in- vestointeihin.

Myös viranomaisorganisaatioiden ra- japinnoissa Rajala näkee selkiyttämi- sen tarvetta. Ennen muuta hän mainit- see kilpailu-, kuluttaja- ja turvallisuus- viranomaisten toimialueiden rajaukset. ”Esimerkiksi viime syksynä Helsingin pi- mentänyt sähkökatkos ei ole energia- markkinaviraston alaa – se on tekniikkaa ja turvallisuutta.”

”Sähkö on vaikea markkinatuote”, Timo Rajala myöntää.

”Energiamarkkinavirastolla on melko lyhyt historia, sillä sähkömarkkinoiden avautumisesta on kulunut vasta vajaat kymmenen vuotta. Monia asioita joudutaan vielä opettelemaan.”

”Toivon, että viranomaistoiminnan ta- sosta päästäisiin alan keskuudessa yhteis- ymmärykseen niin, että vastakkainaset-

Timo Rajala on melko tuore puheenjohtaja myös jääkiekon SM-liigassa. Fingridin ja liigan ympäröissä hän näkee ainakin yhden yhteisen piirteen: epäonnistumiset näkyvät heti etu- sivuilla. ”Onneksi Suomen kantaverkosta ei etusivun uutisia ole saatu”, hän toteaa.

telusta voitaisiin siirtyä yhä enemmän avoimeen keskusteluun ja yhteistyöhön.”

Haasteita ja toiveita

Timo Rajala toteaa Fingridin olevan hänen puheenjohtajakaudellaan vaa- tivien tehtävien edessä. ”Uuden ydin- voimalaitoksen tarvitsemissa verkko- järjestelyissä on tiukkoja haasteita. Li- säksi Suomen ja Ruotsin välisen meri- kaapeliyhteyden kakkosvaiheen, Fen- no-Skan 2:n, rakentamisen valmistelu vaatii ponnistelua.”

Aktiivisuutta tarvitaan edelleen myös osallistumisessa eurooppalaisten sähkö- markkinoiden kehitykseen, jonka hän toivoo jatkuvan suomalaisen ja pohjois- maisen käytännön kokemuspohjalta.

Puheenjohtajalla on sähköntuonnin yhteistyöhön liittyviä toiveita myös itä- sen naapurin suuntaan.

”Venäjän toivoisin noudattavan avoi- mien markkinoiden vastavuoroisuutta, hyväksyvän Suomen kantaverkon kan- nalta perustellut yhteistoimintaehdot ja välttävän yksipuolista omien etujen aja- mista.”

Fingridin toiminnan tehokkuuden ja taloudellisuuden Timo Rajala uskoo pi- tävän pintansa jatkossakin myös kan- sainvälisissä vertailuissa. ”Yhtiö on var- masti kantaverkkoyhtiöiden ranking- listan kärkipäässä edelleen kahden vuoden kuluttua, puheenjohtajakauteni päätty-essä”, hän vakuuttaa.

Pikkulepinkäinen (*Lanius collurio*).

Yli 50 lintulajilla voi olla

PESÄ VOIMAJOHTOAUKEALLA

Johtoaukeat tarjoavat suotuisan pesimäympäristön monille matalaa pensaikkoa ja puoliavoimia maita suosiville lintulajeille. Aukeilta voi bongata harvinaisuuksiakin, mm. kangaskiurun tai pikkulepinkäisen. Näin kertoo **Pertti Koskimiehen** tutkimusraportti ”Voimajohtoaukeiden pesimälinnusto Etelä-Suomessa”.

TEKSTI: LENI LUSTRE-PERE KUVAT: JUSSI MURTOSAARI

Filosofian lisensiaatti, ornitologi Pertti Koskimies tutki johtoaukeilla pesivää linnustoa Etelä-Suomessa vuosina 2002–2003. Tutkimusalueiden pinta-ala oli yhteensä 370 hehtaaria ja ne edustivat eri levyisiä ja ympäristötyypiltään vaihtelevia Etelä-Suomelle tyypillisiä johtoaukeita. Tutkimuksen kartoituslaskenta-alueet sijaitsivat Siuntiossa, Porvoossa–Perenjassa, Miehikkälässä–Haminassa, Luumäellä ja Kokemäellä.

Fingridin aloitteesta tehdyn tutkimuksen tavoitteena oli selvittää

- mitä lintulajeja eteläsuomalaisilla johtoaukeilla pesii ja miten runsaslukuisina
- mikä on voimajohtoaukeiden merkitys uhanalaisten, muiden suojeluarvoltaan merkittävien ja harvinaisten lajien elinympäristöinä
- miten johtoaukeiden raivaus vaikuttaa lajistoon ja linnuston runsauteen
- miten raivausta voitaisiin kehittää, jotta erityisesti suojeltavien pesimälintulajien kannat eivät siitä vaarannu.

Kangaskiuru arvokkain suojeltava

Tutkimusalueilla pesi kaikkiaan 53 eri lintulajia, joista valtaosa on yleisiä

metsien ja pensaikkojen lintuja. Tärkeäksi pesimäympäristöksi johtoaukeat osoittautuivat pikkulepinkäiselle, kangaskiurulle, herne-, pensas- ja lehtokertulle, punarinnalle ja keltasirkulle. Näiden lintujen pesimätiheys on johtoaukeilla huomattavasti suurempi kuin muissa suomalaisissa elinympäristöissä keskimäärin.

Johtoaukeiden suojeluarvoltaan arvokkaimmat lajit ovat pikkulepinkäinen ja kangaskiuru, jotka kuuluvat Euroopan unionin lintudirektiivin liitteessä I mainittuihin erityistä suojelua vaativiin lajeihin. ”Merkittävä osa niiden kokonaiskannasta pesii johtoaukeilla”, Koskimies toteaa.

Pesijät huomioon raivausjärjestelyissä

Johtoaukeiden puusto ja pensaikko raivataan 5–7 vuoden välein. Raivauskiertoa on paikoin nopeutettu aiemmista tutkimuksista saatujen tulosten perusteella. Muun muassa Suomen Ympäristökeskuksen vuonna 2003 ilmestyneessä tutkimuksessa ”Voimajohtoaukeiden merkitys niittyjen kasveille ja perhosille” todettiin johtoaukeiden olevan tärkeitä korvaavia elinympäristöjä niittyjen vähenemisestä kärsineille lajeille.

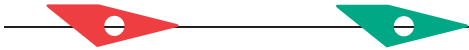

Kangaskiuru (Lullula arborea).

Nyt valmistuneen tutkimuksen mukaan monet lintulajit katoavat raivausten jälkeisenä vuonna puuntaimien ja pensaiden puuttumisen vuoksi, mutta linnusto elpyy nopeasti uusien taimien myötä. Vastaraivatuilla avoimilla mailla käy toisaalta ruokailmassa sellaisia lajeja, jotka eivät kelpuuta ympäristökseen raivauskierroksen loppuvaiheen tiheitä pensaikkoja. Johtoaukeat tarjoavat siten raivauskierroksen kuluessa sopivan elinympäristön kymmenille lintulajeille.

Fingridin voimajohtojen kunnossapitopäällikkö Ari Levula kertoo nyt valmistuneen tutkimuksen tulosten vahvistavan käsitystä nopeutetun raivauskierroksen tarkoituksenmukaisuudesta luonnonsuojelun kannalta. ”Säästämme jo nyt mm. katajia, jotka ovat pikkulepinkäiselle tärkeitä pesä- ja tähystyspaikkoja”, hän kertoo.

”Etelä-Suomessa on johtoaukeille perustettu erityishoidossa olevia perhosniittyjä, joilla kokeilemme, voiko raivausjätteitä kasaamalla tarjota pikkulepinkäiselle houkuttelevia ja turvallisia pesäpaikkoja.” Levulan mukaan johtoaukeiden pesimälinnusto otetaan huomioon myös raivausmenetelmissä ja aikataulutuksessa. Merkittäviksi pesimäalueiksi tiedetyt katajikat raivataan käsin, ja konna-raivausta vältetään alkukesästä.

Kuva: Jussi Murtoosaari

Tuulihaukka (Falco tinnunculus).

Lentävät myyräloukut saivat uusia yksiöitä Tuulihaukoille pönttöjä voimajohtopylväisiin

Kuva: Juhani Eskelinen

Tuulihaukka (Falco tinnunculus) on suipposiipinen, pitkäpyrstöinen, hieman varista pienempi jalohaukka, joka on helppo tunnistaa saalistustavastaan: lintu leluttelee eli räpyttelee lähes paikallaan vastatuuleen peltoaukean yllä myyriä vaanien. Saaliin huomattessaan se laskeutuu vähä vähältä alemmas ja syöksyy lopulta nappaamaan paistin itselleen. Heinäsirkat, sammakotkin maistuvat sille, mutta varsinaisessa vaaravyöhykkeessä ovat myyrät, joita tuulihaukkaperhe saattaa pesimäkauden aikana popsia satamäärin.

Fingrid asennutti kevätlumien aikaan Etelä- ja Varsinais-Suomessa oleviin voimajohtopylväisiin satakunta uutta tuulihaukan kodiksi soveltuvaa pesäpönttöä. Harvinaistuneen ja uhatun petolinnun suojelua halutaan edistää houkuttelemalla sitä asuinsijoille, joille linnun pahin uhka näätä ei juuri uskaltaudu.

TEKSTI: LENI LUSTRE-PERE

Kun lintu alkaa saalistaa jo aikaisin keväällä, huhtikuun tietämillä, moni kantava naaras päätyy haukan ruoaksi, ja näin myyrien lisääntymisteho luonnollisesti laskee. Turhaan ei tuulihaukkaa tunneta nimellä ”lentävä myyräloukku”.

Tuulihaukka on taantunut Suomessa murto-osaan puolen vuosisadan takaisesta kannastaan. Aiemmin maamme ehkä yleisimmän petolinnun kanta romahti 1960-luvulla. Syyksi arvellaan paitsi ympäristömyrkyjä myös näätäkannan runsastumista.

Myös peltojen salaajitus ja maatalouden tehostaminen on heikentä-

nyt tuulihaukan saalistusympäristöjä. Laji on luokiteltu silmälläpidettäväksi, ja jos kannan lasku jatkuu, siitä tulee uhanalainen.

Tuulihaukka pesii pellonreunojen vanhoissa variksenpesissä tai erikoismallisissa pöntöissä.

Linturengastajat ovat auttaneet tuulihaukkoja viime vuosina eri puolilla Suomea ripustamalla erikoismallisia pönttöjä näkyville paikoille latojen seiniin, yksinäisiin puihin ja pikku metsiköihin. Huvennut tuulihaukakanta on hiljalleen lähtenytkin elpymään niillä alueilla, joille pönttöjä on ripustettu.

Paras osoite tuulihaukalle on peltoaukean keskellä oleva pönttö, josta sillä on hyvä näköala ympärilleen ja miltei valmiiksi katettu ruokapöytä alaan. Tärkeintä on kuitenkin, että sen verivihollinen näätä välttelee avoimia paikkoja eikä uskalla kiivetä esimerkiksi voimajohtopylvääseen.

Ruotsista on saatu hyviä kokemuksia tuulihaukan halukkuudesta asettua pesimään voimajohtopylväisiin.

Tuulihaukka on tottunut pelloilla liikkuviin ihmisiin ja maatalouskoneisiin, mutta luonnollisesti se häiriintyy, jos sen pesän tienoilla oleskellaan jatkuvasti. Fingridin nyt asennuttamat pöntöt tarkastetaan vuosittain toukuussa ja asutut pesät uudelleen kesäkuun loppupuolella, jolloin myös poikaset rengastetaan.

Pönttöjen asentajina ovat Eltel Networks Oy:n ammattilaiset. Voimajohtopylväisiin ei ulkopuolisten ole turvallisuussyistä lupa kiivetä missään oloissa. Myös poikasten rengastajat saavat sähköturvallisuusopastuksen. Toivoa sopii, että ihan pian uusista yksiöistä kuuluu poikasten kuorolaulua ”kii-kii-kii-kii...”.

Verkonkäyttötoimikunta aloitti toimintansa

Fingridin viime vuoden loppupuolella perustama verkkokäyttötoimikunta piti ensimmäisen kokouksensa 23. tammikuuta. Puheenjohtaja **Kimmo Kuusinen** oli kokouksen jälkeen toiveikkaalla mielellä. ”Keskustelu oli avointa, aktiivista ja ennen kaikkea rakentavaa. Uskon, että toimikunnan työn tuloksena yhteispeli käyttötoiminnan eri osa-alueilla paranee entisestään ja hyödyttää sekä Fingridiä että sen asiakkaita”, hän sanoi.

Verkonkäyttötoimikunnan kautta Fingrid on halunnut saada kuuluviin erityyppisten asiakkaiden äänet, joten jäsenistö koostuu maakunnallisista toimijoista, kaupunki-yhtiöistä sekä suurista sähkökäyttäjistä ja -tuottajista. Toimikunta on ensisijaisesti keskustelufoorumi, jossa esille tulevat näkökohdat kirjataan pöytäkirjaan. Toimikunta pyrkii yksimielisiin kannanottoihin ja suosituksiin, mutta ei tee Fingridiä sitovia päätöksiä.

Yhteistoiminta-elimillä selkeät roolit

Verkonkäyttötoimikunta on jo kolmas Fingridin ja sen asiakkaiden yhteistoiminta-elin. Kaksi aiemmin perustettua ovat neuvottelukunta ja voimajärjestelmätoimikunta (entinen käyttötoimikunta). ”Kaikilla kolmella on oma selkeä roolinsa”, Kimmo Kuusinen sanoo.

Verkonkäyttötoimikunta käsittelee kantaverkon toimintaan merkittävästi vaikuttavia asioita 110 kilovoltin jännitetasoon painottuen. Aiheina ovat mm. häiriöselvitys, kantaverkon käyttö, keskeytysuunnittelu ja keskeytysten toteutus.

”Voimajärjestelmätoimikunta taas käsittelee nimensä mukaisesti järjestelmätason teemoja, muun muassa tasehallintaa ja -selvitystä, reservisopimuksia sekä Nordel-toimintaa. Joissakin asioissa on yhtymäkohtia, mutta jako on karkeasti tämä.”

Kokouksia neljästi vuodessa

Fingrid kutsuu verkkokäyttötoimikunnan jäsenet kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Kussakin kokoonpanossa toimikunta ehtii kokoontua kahdeksan kertaa, sillä kokouksia on tar-

koitus pitää neljä kertaa vuodessa.

Verkonkäyttötoimikuntaan kutsutut yritykset ovat nimenneet edustajikseen seuraavat henkilöt:

- Esa Kalla Outokumpu Oyj
- Erkki Nuortio Kemijoki Oy
- Esko Poikela Fortum Sähkönsiirto Oy
- Matti Ryhänen Kymppivoima Oy / Atro Oyj
- Osmo Salmisto Oulun Energia
- Jarmo Ström E.ON Finland Oyj
- Markku Vänskä Vattenfall Verkkö Oy

Fingridistä toimikuntaan kuuluvat:

- **Kimmo Kuusinen** Verkkokeskuksen päällikkö (puheenjohtaja)
- **Jari Helander** Ylläpitöpäällikkö, aluetoiminta
- **Arto Pahkin** Käyttöpäällikkö, verkkokeskus (sihteeri)

Käyttötoiminnasta kiinnostuneet pääsevät seuraamaan toimikunnan työskentelyä, sillä sen kokousten pöytäkirjat julkaistaan Fingridin verkkosivuilla, jatkossa käytön ekstranetsivuilla.

Voimajärjestelmätoimikunnan kokoonpano säilyy tänä vuonna ennallaan. Jäsenet ovat:

- **Pentti Kalliomäki** Tampereen Sähkölaitos
- **Jussi Kuha** Fortum Power and Heat Oy
- **Matti Laukkanen** Grange Energia Oy
- **Jussi Malkamäki** Vattenfall Sähköntuotanto Oy
- **Matti Myllymäki** Helsingin Energia
- **Pentti Niemeläinen** Stora Enso Oyj Energiapalvelut
- **Tapio Ollilla** Imatran Seudun Sähkö Oy
- **Risto Viitanen** UPM-Kymmene Oyj Energia

Puheenjohtajana toimii Reima Päivinen ja sihteerinä Jarno Sederlund Fingridistä.

Teksti: Leni Lustre-Pere

Muuttunut lähimaisema vaatii totuttelua

Seurantatutkimus voimajohdon sosiaalisista vaikutuksista valmistui

Vuonna 2000 valmistuneen 400 kilovoltin Länsisalmi–Kymi-voimajohdon läheisyydessä asuvien tuntemukset voimajohtolinjasta ovat melko neutraaleja, kertoo voimajohdon sosiaalisia vaikutuksia selvittänyt seurantatutkimus. Varsinaista arkielämää johto ei haittaa, mutta lähimaiseman muuttuminen vaatii edelleen totuttelua. Myös sähkö- ja magneettikenttien mahdolliset terveysvaikutukset askarruttavat lähiasukkaita.

TEKSTI: LENI LUSTRE-PERE KUVA: JUHANI ESKELINEN

Maaliskuussa valmistuneessa Fingridin teettämässä tutkimuksessa haastateltiin 19 maanomistajaa kolme vuotta voimajohdon rakentamisen jälkeen. Haastateltavat valittiin satunnaisotannalla siten, että tietyt kriteerit täytyivät. Haastateltavien edustuksen tuli olla tasainen koko johdon matkalta ja heidän tuli omistaa asuinkiinteistö tai kesämökki kilometrin säteellä johdosta.

Kattava kysymyssarja voimajohdon naapuruudesta

Yleisten taustatietokysymysten lisäksi haastateltavilta kysyttiin mielipiteitä Fingridin toiminnasta, lunastusmenettelyn

etenemisestä, voimajohdon mahdollisista vaikutuksista elämäntilanteeseen, elinkeinon harjoittamiseen ja työllisyyteen, liikkumiseen ja toimintoihin sekä maisemaan ja näkymiin. Sana on vapaa -osuudessa vastaajilla oli mahdollisuus esittää mielipiteitään haastattelurungon ulkopuolelta.

Haastateltavien elämäntilannetta ja tuntemuksia voimajohdosta lähestyttiin monesta eri näkökulmasta. Tärkeintä oli kuitenkin selvittää, mitkä olivat vuonna 2000 rakennetun Länsisalmi–Kymi-voimajohtolinjan herättämät päällimmäiset tuntemukset muutaman vuoden kuluttua rakentamisen päättymisestä. Oliko aiempi vastustus ja voimajohdon suunnittelu- ja rakentamisvaiheen aikainen kiivaitakin tunnelmia herättänyt suhtautuminen tasoittunut tai muuttunut, ja jos oli, niin miten? Oliko voimajohdon myötä nousut uusia huolia?

Tyytyväisyyttä ja varauksellisuutta

Haastateltavat olivat lähes poikkeuksetta tyytyväisiä Fingridin toimintaan: yhtiön edustajat koettiin kohteliaina ja ystävällisinä. Varauksellisuutta oli lähinnä siinä vastaajajoukossa, jolla oli kokemuksia aiemmasta johdon rakentamisesta noin kolmekymmentä vuotta sitten. Lunastusmenettelyyn oltiin myös

pääsääntöisesti tyytyväisiä, joskin summan pienuus ja kertaluonteisuus saivat osakseen kritiikkiä.

Epätietoisuutta terveysvaikutuksista

Tuntemukset voimajohtolinjasta osoitautuivat lähestulkoon neutraaleiksi. Johdon ei koettu haittaavan arkielämää, mutta linjan välittömässä läheisyydessä asuvat haastateltavat toivat julki kiinteistön ja tontin arvon mahdollisesta alenemisesta koituvan haitan.

Usea haastateltava kertoi pohtivansa johdon mahdollisia terveysvaikutuksia. Epätietoisuutta oli mm. siitä, miten mahdolliset haitat vaikuttavat ihmisten lisäksi eläimiin, kasveihin, marjoihin, sieniin, kaivoveteen sekä koneisiin ja laitteisiin.

Yksi haastateltavista oli muuttamassa pois nykyisestä talostaan maisemahaitan sekä sähkö- ja magneettikenttien aiheuttaman pelon vuoksi. Muuttosuunnitelman oli käynnistänyt huoli perheen lasten terveydestä.

Lähimaiseman voimakas muuttuminen koettiin myös haitalliseksi, sillä tottuminen uuteen maisemaan oli ollut vaikeaa. Useat haastateltavat kuitenkin totesivat tunteen maisemahaitan olemassaolosta olevan vain ajan kysymys. ”Linjaan on tottunut tietysti. Alussa oli vastentahtoa linjalle, se rumentaa luontoa kovasti, vaikka sillä ei ole yleistä vaikutusta elämään...”. ”Kyllähän se vähän häiritsee maaseuraturauhaa, maisemahaitta. Kyllä siihen on jo tottunut...”.

Johtokadun tuleva käyttö askarruttaa

Elinkeinon harjoittamiseen tai työllisyyteen ei voimajohdolla ole ollut välittömiä vaikutuksia. Viljelymaata omistavat maanomistajat kertoivat harusten kiertämisen pelloilla olevan haitta isoilla koneilla liikuttaessa, mutta muutoin voimajohdolla ei heidän kannaltaan ole ollut kielteisiä vaikutuksia. Peltonsa vuokranneet maanomistajat mainitsivat, että vuokrahintansa on otettu huomioon mailla kulkeva voimalinja eivätkä vuokraajat ole maininneet muista haitoista.

Useita maanomistajia askarrutti johtokadun mahdollinen tuleva käyttö. Nyt voimajohto estää mm. pellon metsittämisen tai sadettamalla kastelua vaativien erikoiskasvien viljelyä.

Avoin maasto houkuttaa liikkumaan

Niin sanottuja ympäristöntarjoomia johtoaukea on tuonut lähialueen asukkaalle selvästi lisää: maaston avoimuus on houkuttanut liikkumiseen ja alueen hyötykäyttöön. Johtoaukealla kerrottiin sienestettävän, siellä marjastetaan ja harjoitetaan kotitarveviljelyä. Talvela johdon alla hiihdetään, aukeilla lasketaan pulkalla, ja hirvimetsästyksen aikaan johtoaukeaa on käytetty hyvän näkyvyyden ansiosta passipaikkana.

Raivauksen jälkeen korkeiksi jätetyt kannot kirvoittivat kritiikkiä: ne ovat sekä maisemahaittoja että liikkumisesteitä. Myös tietoa raivauksen aikatauluista kaivattiin.

Osa kyselyyn vastanneista mainitsi välttelevänsä oleilua johdon alla sähkö-

ko- ja magneettikenttien aiheuttaman pelon vuoksi. ”Johtokatua vältetään, kukaan perheestä ei käy siellä. Mitään vaikutuksia siitä ei tosin ole talossa sisällä millään ilmalla.”

Tutkimus koettiin myönteisenä

Useimmat haastateltavat kokivat seuranta tutkimuksen myönteisenä asiana, joskin epäilyä tutkimuksen tarkoituksiperistäkin esiintyi: ”Onkohan tämän kyselyn tarkoituksena pedata Loviisaan uutta johtoa”, oli erään vastaajan kommentti kyselyn sana on vapaa -osuudessa.

Haastattelujen aikana nousi esille monenlaisia toiveita ja mm. pelko pylvään kaatumisesta myrskyllä. Kiinnostusta herättivät myös voimajohtopylväiden kunnontarkastukset; tietoa tarkastusten aikatauluista ja tarkastusväleistä kaivattiin.

Hakkuujätteen poiskerääminen oli toiveena yhdellä vastaajalla. Yhden vastaajan mielestä maanomistajan, jonka maalla johto kulkee, pitäisi saada kokonaan vapautus sähkölaskusta.

Asukastilaisuudet saivat kiitosta

Haastattelujen aikana ilmeni, että Fingridin YVA-prosessin aikana järjestämät asukastilaisuudet oli koettu hyväksi tilaisuuksiksi saada tietoa ja vaikuttaa, vaikka varsinaiset kirjalliset lausunnot kulkevatkin yhteysviranomaisen kautta. Tutkimuksen tekijät toteavatkin johtopäätöksensä, että epävirallisia ja vapaaehtoisia tilaisuuksia tulisi jatkossakin järjestää jo tiedon levittämisen ja YVA-käytännön oppimisen kannalta.

Työturvallisuuskampanja "Nolla tapaturmaa" on näkyvästi esillä Voimatelin toimitiloissa. "Tavoitteeseen pyritään puolittamalla vuosittaisten tapaturmien määrä. Tänä vuonna pitäisi päästä 30:stä 15:een", Urpo Pietikäinen kertoo.

Markkinoiden AVOIMUUS KASVATTAA Voimateliä

Mitä avoimemmat markkinat, sitä enemmän kasvumahdollisuuksia. Näin ajatellaan Kuopion kyljessä Toivalassa päätoimipaikkaansa pitävässä Voimatel Oy:ssä. Yhtiössä on asetettu tavoitteeksi Itä-Suomen markkinajohtajuus sähkö- ja televerkkojen rakentamisessa ja kunnossapidossa.

TEKSTI: MARIA HALLILA KUVAT: ARI-PEKKA KERÄNEN JA JORMA HENTILÄ

Toimitusjohtaja Urpo Pietikäinen tervehtii tyytyväisenä sähkö- ja televerkkoalojen kehityssuuntauksen jatkumista kohti yhä suurempaa avoimuutta. Kilpailun myötä kustannustehokkuusvaatimukset kiristyvät, ja yhä useampi yritys vastaa niihin ulkoistamalla verkon rakennus- ja kunnossapitotoimintojaan.

”Tässä on ollut ja on edelleen Voimatelin haaste ja mahdollisuus. Me vapautamme asiakkaamme keskittymään omaan ydinliiketoimintoihinsa”, Pietikäinen tiivistää. Fingrid kuuluu Voimatelin viiden suurimman asiakkaan ryhmään, yhtiön sisäisessä puheenparressa ”Top Viitoseen”.

Kumppanuuden hyöty asiakkaan laariin

Yrittäjyys sekä menestymisen ja kehittymisen halu ovat Voimatelin arvoisakin mainittua yrityksen käyttövoimaa. Muita eteenpäin pyrkimisen keinoja ovat mm. avoin vuorovaikutus ja luottamus, jotka ohjaavat paitsi yhtiön sisäistä toimintaa myös asiakassuhteiden rakentamista.

Johtimien sidontaa Varkaus–Huutokoski-työmaalla joulukuussa 2003. Työssä voima-johtoaesentaja Veli Ikonen.

”Haluamme kehittää yksittäisestä toimeksiannosta virinnyttä asiakassuhdetta syvemmän kumppanuuden tasolle”, Urpo Pietikäinen sanoo.

Kumppanuusasiakkaita yhtiöllä on jo useita. Näiden kanssa käydään luottamuksellisesti ja säännöllisesti läpi yhteistoiminnan avainasiat: tekeillä olevat, valmiiksi saatetut ja tulossa olevat työt, onnistumiset, kehittämistarpeet, asiakkaan odotukset ja vaatimukset.

”Kumppanuuden hyöty sataa asi-

akkaan laariin, kun rakentamisen ja kunnossapidon kokonaiskustannukset pienenevät”, Pietikäinen vakuuttaa.

Kumppanuuspohjainen toimintamalli on hänen mukaansa palveluntuottajalle vaativa. Se tarvitsee tuekseen mm. tehokkaan tiedonvälityksen, joka edellyttää tietotekniikan uusimpien mahdollisuuksien hyödyntämistä.

”Tietojen on siirryttävä tilaajan ja toimittajan välillä nopeasti ja mutkattomasti. Kumppanuus ja tietotekniikan kehitys kulkevat käsi kädessä.”

Fingridin yhteistyökumppaneilleen avaamaa, tietoverkossa toimivaa FgPartners-palvelua Urpo Pietikäinen pitää erinomaisena esimerkkinä nopeasta ja tehokkaasta tietoväylästä. Palvelu avaa portit mm. kantaverkko-yhtiön kunnonhallinnan laajaan tietojärjestelmään sekä teknisten dokumenttien sähköiseen arkistoon.

”Tehtävien kannalta tarpeelliset tiedot ovat käyttäjien ulottuvilla välittömästi. Se säästää aikaa, vaivaa ja rahaa.”

Voimatelin kasvuvision on toteutunut parhaiten kanta- ja alueverkkojen tulosityksissä. Seppo Ruuskanen (vas.) ja Urpo Pietikäinen näkevät lupaavia lähitulevaisuuden kasvunäkymiä myös televerkko-palveluissa.

Pohjois-Savosta Kymenlaaksoon

Fingrid on uskonut Voimatelin hoidettavaksi sähköasemiansa peruskunnossapidon Itä-Suomen alueella. Myös Varkauden työalueen voimajohtojen kunnossapito on Voimatelin hoidossa Fingridin sopimuskumppanin Eltel Networks Oy:n kanssa tehdyn aliurakointisopimuksen kautta.

Kantaverkkoyhtiön asiakkuuden myötä Voimatelin toimintapiiri on laajentunut kattamaan Varkauden ja Imatran sähköasema-alueet kokonaisuudessaan.

”Fingridin sähköasemien osalta toimi-

alueemme ulottuu nyt Pohjois-Savosta Kymenlaaksoon saakka. Eteläisin työkohteemme on Loviisassa ja pohjoisin Nurmeksessa”, Urpo Pietikäinen selvittää.

Kunnossapidon ohella Voimatel on siirtoverkkoliiketoiminnan päällikön Seppo Ruuskasen mukaan päässyt osoittamaan osaamistaan myös vaativissa kantaverkon uudistamis- ja rakennustöissä, viime vuonna esim. Imatran sähköaseman saneeraukseen liittyvissä putkikiskoasennuksissa.

”Parhaillaan ajankohtaisia ovat Varkauden ja Huutokosken sähköasemien muutostyöt, jotka johtuvat näiden asemien välille rakennettavasta uudesta 110 kilovoltin johdosta. Me rakennamme myös tuon johdon Eltel Networksin alihankkijana”, Ruuskanen kertoo.

Nuori mutta kokenut

Voimatel markkinoi vahvuuksinaan mm. hyvää laatua, toimitusten luotettavuutta sekä pitkää kokemusta ja

laajaa osaamista. Yritys saavutti vapuna kolmen vuoden iän – mistä tuo kokemus on kertynyt?

”Meillä on palveluksessamme 214 henkilöä, ja heillä on keskimäärin yli 20 vuoden työkokemus”, kertoo Seppo Ruuskanen, jonka vastuualueeseen kuuluvat myös henkilöstöasiat.

”Kokemuksen ja osaamisen Voimatel sai tavallaan syntymälahjaksi, sillä valtaosa sen henkilöstöstä on lähtöisin kolmesta taustaltaan ja historialtaan vankasta omistajayrityksestä. Voimatel syntyi, kun Atro-konserni yhtiöitti sähköverkkojen rakentamisensa. Osakkaiksi tulivat pian myös Eltel Networks ja Kuopion Puhelin.”

Yhtiön alkuvaiheisiin liittyy sivujuonteena myös Fingrid, joka toimintamallinsa uudistuksen yhteydessä myi Varkauden paikalliskäyttöpalvelut liiketoimintakaupalla Voimatelille. Tässä yhteydessä siirtyi uuden omistajayhtiön palvelukseen kolme näistä tehtävistä vastannutta fingridiläistä.

”Uudet osakkaatkin ovat vielä tervetulleita mukaan toimintaan”, Urpo Pietikäinen mainitsee.

Oppisopimuksilla uusia osaajia

Kantaverkon kunnossapitoon ja kehittämiseen liittyvät tehtävät ovat Seppo Ruuskasen mukaan osaltaan lisänneet Voimatelin henkilöstön ammattiosaamisen vaatimuksia.

Ammattitaidon ja asiantuntemuksen jatkuvuuden turvaamista Ruuskanen pitääkin yhtenä yhtiön tärkeimmistä lähitulevaisuuden haasteista.

”Henkilöstön keski-ikä on 47 vuotta, ja vuosittainen eläköitymisprosentti on aika korkea”, hän sanoo.

”Osaajia vaativiin tehtäviin ei löydy suoraan koulunpenkiltä, vaan ne on itse koulutettava ja kasvatettava.”

Voimatel on löytänyt oppisopimusjärjestelmästä tarpeisiinsa hyvin sopivan työkalun uuden osaajapolven kouluttamiseen. Yhtiö palkkaa ammattikoulusta alalle valmistuneita nuoria kahden vuoden oppisopimuskoulutus- ja työsuhteeseen. Koulutuksen teoriaosuudesta vastaa Pohjois-Savon ammattiopisto.

”Kahden vuoden jälkeen pojat ovat hyviä ammattimiehiä, kyvykkäimmät jopa kärkimieheksi sopivia”, Seppo Ruuskanen kiittelee.

Hän on tyytyväinen myös tämän koulutusmahdollisuuden saavuttamaan suureen suosioon. Voimatelin juuri päättynyt uusin rekrytointi tuotti noin 140 oppisopimushakemusta. Hakijoista 30 kutsuttiin haastatteluun ja näistä 10 - 15 valitaan oppisopimustyöntekijöiksi.

Paikallisuus on kilpailuvaltti

Sähkö- ja televerkkojen kunnossapito ja rakentaminen tuntuvat globalisoituvassa maailmassa olevan edelleen töitä, joissa paikallisuus on markkinoilla selvä etu. Tämä on nähty ja koettu Voimatelissä, ja yritys pitää-

kin itäsuomalaisuutta vahvana kilpailuvalttinaan.

”Meillä on hyvä paikallistuntemus, ja pystymme häiriötilanteissa reagoimaan nopeasti. Kun työkohteet ovat lähellä, tekemisen etäkustannukset jäävät pieniksi”, Urpo Pietikäinen luettelee paikallisuuden etuja.

Hän sanoo havainneensa myös, että paikallisiin, ”kotoisiin” toimittajiin uskotaan ja luotetaan enemmän kuin kaukaisempiin. ”Kun toimimme lähellä loppuasiakkaita, meitä on helppo lähestyä.”

Voimatel tarjoaa asiantuntemustaan paitsi sähkö- ja televerkkoyhtiöille myös suoraan niiden asiakkaille. Sähköturvallisuutta edistävien palvelujen sekä mittauspalvelujen lisäksi mm. varavoimajärjestelmät ovat kasvattaneet reilusti markkinoitaan.

”Tämän tuotteen paras myyntimies on ehdottomasi ollut Unto – kesän 2002 hirmumyrsky”, Urpo Pietikäinen naurahtaa.

Varavoiman tarve on hänen mukaansa päivänpolttava asia. Voimatel on viimeisimmän vuoden aikana toimittanut varavoimalaitoksia avaimet käteen -periaatteella noin 500 pohjoissavolaiselle maatilalle.

majohdolla. 1940-luvulla rakennettu puupylväs oli tullut tiensä päähän ja se vaihdettiin uuteen.

Vaihtotyö on rutiinia; palokärkien tai muiden tikkojen pesiksi koloniamia tai lahovaurioisia pylväitä joudutaan vuosittain uusimaan kymmenittäin. Uutta asiassa on pylvään kyllästeaine, mäntyöljy.

Metsiemme uudeksi vihreäksi kullaksikin nimetty mäntyöljy on laajassa käytössä konepajoilla, sahoilla, teräs-, betoni- ja rakennus- sekä tie- ja vesirakennusteollisuudessa. Myrkyttömät ja biologisesti hajoavat mäntyöljytuotteet ovat vaihtoehtoja aiemmin käytetyille kreosoottia, arseeniyhdisteitä ja muita myrkyllisiä aineita sisältäneille kyllästeille.

Niin hyvä materiaali kuin puu onkin, sillä on luontainen alttius sään ja lahottajasienien vaikutuksille, joten pylväspuiden kyllästäminen on välttämätöntä. Luonnonöljykäsittely estää veden pääsyn puuhun täyttämällä puun soluontelot. Puun pinnalle muodostuu samalla hydrobinen, vettä hylkivä kerros. Miten palokärjet suhtautuvat uusiin, voimakkaasti männyltä tuoksuviin ”öljypuihin” - se jää nähtäväksi!

Teksti: Leni Lustre-Pere

Kuvat: Juhani Eskelinen

UUTIS

VERKKO

Fingrid kokeilee mäntyöljyä puupylväiden kyllästeaineena

Maaliskuun loppupuolella oli käynnissä puupylvään vaihto Janakkalassa Nurmijärvi-Vanaja 110 kilovoltin voi-

Teho- ja mittamuuntajat

TEKSTI: MIKA VÄÄRÄMÄKI

Fingridin Yllikkälän muuntoaseman toinen 400 megavolttiampeerin tehomuuntaja 410/120/21 kilovolttia.

Tehomuuntajan sisällä olevan aktiiviosan muodostavat rautasydän ja käämit. Sydän koostuu pylväistä ja niitä yhdistävistä ikeistä. Kullekin kolmivaihejärjestelmän vaiheelle on oma pylväänsä. Sydän on koottu kidesuunnatusta teräksestä valmistetuista levyistä.

Pylväiden ympärillä on lieriömäiset kuparikäämit kullekin muunnettavalle jännitetasolle. Eri jännitetasojen käämit ovat pylväällä päällekkäin säteen suunnassa. Käämijohdin on eristetty lakalla tai öljypaperilla ja eri jännitetasojen käämit on eristetty toisistaan prespaanisylintereillä. Suurivirtaisilla käämeillä käämijohdin voidaan muodostaa useasta osajohtimesta häviöiden pienentämiseksi. Paperin ja prespaanin lisäksi muuntajan eristysaineena on öljy, joka toimii myös jäähdytysaineena. Osa muuntajan eristävistä tukirakenteista on puuta. Tehomuuntajan ulkokuoren muodostaa teräksinen muuntajalaatikko.

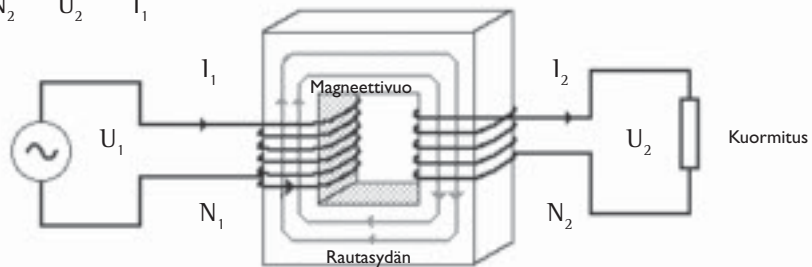
Voimansiirrossa on edullista käyttää suurta jännitettä, kun siirretään suuria tehoja. Tämä perustuu siihen, että tietty teho voidaan siirtää pienemmällä virralla, kun jännitettä nostetaan, jolloin myös tehohäviöt siirtojohtodolla ovat pienempiä.

Tehomuuntajien tehtävänä on muuntaa sähköverkon osan jännite sopivaan tasoon, joko voimansiirtoon, jakeluun tai kulutukseen sopivaksi. Kantaverkossa käytettävät siirtojännitteet ovat 110, 220 ja 400 kilovolttia.

Muuntajien toiminta perustuu sähkömagneettiseen induktioon. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kun yhteen käämiin kytketään vaihtojännite (U_1), niin käämin sisällä olevaan rautasydämeen muodostuu muuttuva magneettikenttä. Magneettikenttä lävistää sa-

malla sydämellä olevan toisen käämin, jolloin siihen indusoituu vaihtojännite (U_2). Indusoituneen jännitteen suuruus on suoraan verrannollinen syötettyyn jännitteeseen käämien kierroslukujen (N_1 ja N_2) suhteessa. Ensio- ja toisiopiirin virrat (I_1 ja I_2) ovat puolestaan kääntäen verrannollisia käämien kierroslukujen suhteeseen.

$$\frac{N_1}{N_2} = \frac{U_1}{U_2} = \frac{I_2}{I_1}$$

Muuntajan toimintaperiaate.

Saman jännitetaso vaihekäämit kytketään toisiinsa muuntajalta vaadittavien sähköisten ominaisuuksien mukaan. Mahdollisia kytkentäryhmiä ovat tähti-, kolmio- tai hakatähtikytkentä. Osa tietyn käämin kierroksista voi olla kytkettynä käämikytkimeen, jolla voidaan muuttaa kytkettynä olevien käämikierrosten määrää (muuntosuhdetta), jolloin muunnettava jännite on säädettävissä. Kytkettyjen käämien päät tuodaan läpivienneillä muuntajan kannelle sähköverkkoon liittämistä varten.

Muuntajan sisäiset tehohäviöt muuttuvat lämmöksi, joka johdetaan kiertävän öljyn avulla radiaattoreihin, joista lämpö siirtyy ulkoilmaan. Jäähdytystä voidaan tehostaa puhaltimien avulla. Öljyn tilavuus vaihtelee lämpölaajenemisesta johtuen, minkä vuoksi öljylle tarvitaan paisuntasäiliö. Lisäksi tarvitaan ilmankuivain, ettei muuntajan hengittämän ilman kosteus pääse muuntajan sisälle ja siirry eristykseen.

Tehomuuntaja on siirtoverkon kallein yksittäinen laite. Sen suojaaminen ja verkon käytettävyyden säilyttäminen vaativat muuntajalle useita suoja- ja valvontalaitteita kuten sähköiset suojarieleet, öljyn virtausreleen, kaasureleen, ylipaineventtiilin, leimahdussuojan, lämpötilojen kuvaajat, öljyn pinnankorkeusanturit ja mahdollisesti vikakaasuanalysaattorin.

Tavallisesti tehomuuntajien yhteydessä on pieni omakäyttömuuntaja, josta saadaan pienjännitettä sähköaseman omiin tarpeisiin.

Kapasiitiivinen jännitemuuntaja.

Virtamuuntaja.

Tehomuuntajien lisäksi sähköverkossa tarvitaan mittamuuntajia. Mittamuuntajien tehtävänä on muuntaa verkon jännite tai virta sähköaseman suoja- ja mittalaitteille sopivalle tasolle. Mittamuuntajat jaetaankin virta- ja jännitemuuntajiin.

Mittamuuntajat ovat yleensä yksivaiheisia yksiköitä, joten kullekin vaiheelle tarvitaan oma laitteensa. Mittamuuntajien eristysaineena käytetään öljyä, öljypaperia tai valuhartsia. Suurjännitteisten mittamuuntajien kuori on yleensä jännitteinen, joten niiden rakenteeseen kuuluu posliini- tai polymeerieristin (ks. kuvat yllä).

• Kantaverkon jännitemuuntajat ovat toimintaperiaatteeltaan yleensä magneettisia jännitemuuntajia tai kapasitiivisia jännitemuuntajia sekä joskus kapasitiivisia jännitteenjakajia. Magneettisen jännitemuuntajan toimintaperiaate (induktio) on teoriassa sama kuin tehomuuntajilla, mutta ka-

pasitiivisissa jännitemuuntajissa suoritetaan jännitteen jako kondensattoreilla, jonka jälkeen jännite muunnetaan vielä sovitusuuntajalla sopivaksi. Jännitemuuntajissa on yksi sydän ja ensiökäämin lisäksi yleensä erilliset toisiokäämit mittaus- ja suojauspiireille.

• Virtamuuntajien toiminta perustuu sähkömagneettiseen induktioon, kuten tehomuuntajienkin toiminta. Virtamuuntajissa on erilliset sydämet yhteisen ensiökäämin sisällä mittaus- ja suojauspiirejä varten. Suojaus- ja mittauspiirejä varten on omat toisiokääminsä.

Edellä kuvattujen perinteisten mittamuuntajien lisäksi markkinoille on tullut myös optisia mittamuuntajia, joiden toiminta perustuu valon ominaisuuksien muuttumiseen sähkökentässä. Optiset mittamuuntajat ovat kuitenkin vielä harvinaisia.

Sukututkija kokoaa jättimäistä palapeliä menneen häivähdyksistä

TEKSTI: LENI LUSTRE-PERE KUVAT: JUHANI ESKELINEN JA HAASTATELTUJEN ALBUMIT

Sukututkimus on Suomessa voimissaan, eikä suosion hiipumisesta ole merkkejä näkyvissä – pikemminkin päinvastoin. Yhä useampi suomalainen haluaa tietää omat juurensa, seurata oman sukunsa tarinaa mahdollisimman kauas menneisyyteen.

Entisajan perheet olivat suuria. Kuvassa Arvi ja Sanna Kattelus Ylihärjän Kankaan kylältä kuuden lapsensa kera.

Harrastuksena sukututkimus on sukellusta loppumattomia haasteita tarjoavan jättimäisen palapelin maailmaan. Toisin kuin palapeleissä yleensä, tässä palaset eivät kuitenkaan ole laatikossa, jonka päällä on kuva valmiista lopputuloksesta. Sukututkijan palaset ovat sirpaleisia katkelmia arkistojen uumenissa, muistitietoja, menneen häivähdyksiä monessa muodossa.

Sukututkimus on etsimistä, yhdistämistä, pätkäilyä, päätelyä, löytämisen riemua – ja joskus myös epätoivon synkän syöverin reunalla käymistä; pelin henkeen kuuluvat myös pettymykset. Neulaa ei heinäsuovasta hevillä löydy, joskus se jää kokonaan löytymättä. Mutta ken kerran on harrastukselle antanut pikkusormensa...

Esi-isien ketjujen ratkonta peittoaa ristisanat

Fingridin sähkömarkkina-analytikko Jorma Kattelus on yksi sukututkimukselle jo koko kätensä menettäneistä.

”Lapsuudenkodissani sukulaisia pidettiin aina tärkeinä. Vanhempani tiesivät ja tunsivat serkkunsa sekä laajasti myös kaukaisemmat sukulaisensa. Vanhempieni läheiset välit sisarusiinsa saivat myös minut tutustumaan suureen serkkujeni joukkoon. Ja usein esille nousi kysymyksiä, joihin ei kenelläkään ollut vastauksia – ne pitäisi jonkun selvittää asiakirjoista... Mutta kun kenelläkään ei oikein ollut aikaa. Ei edes tärkeimmän aloitusvaiheen, edellisen sukupolven muistojen ja tarinoiden tallentamiseen ja runsaan valokuva-aineiston dokumentointiin.”

Jorman mielestä asian tärkeys kyllä tiedostettiin jo kauan ennen toimeen ryhtymistä, mutta niin vain edellinen polvi ehti poistua ennen kuin palapelin kokoamiseen päästiin. Tuttuakin tutumpi ilmiö miltei jokaiselle sukuaan tutkineelle.

Jorman järjestelmällisen sukututkimuksen käynnisti varsinaisesti Internet. ”Sen tarjoamat uudet, ko-

tona viihtyvälle sopivat mahdollisuudet selailla seurakuntien historiakirjatietoja saivat minut välittömästi aloittamaan uuden palapelin rakentelun. Ristisanatehtävät saivat tehdä tilaa esi-isien ketjujen ratkonnalle.”

Toisen käden lähdetiedot aina tarkistettava

Jorman onneksi hänen esi-isiansä pääasiallinen asuinalue, Lapuanjoen laakso, kuuluu niihin seutuihin, joiden seurakuntien historiatiedot ovat säilyneet tallessa suhteellisen hyvin. Ja onnenkantamoinen on sekin, että paikalliset innokkaat sukututkijat myös ensimmäisten suomalaisten seurakuntien joukossa siirsivät historiakirjatiedot netin kautta selattavaan muotoon.

Nämä ns. toisen käden lähdetiedot madaltavat kynnystä alkuun päässä. Jo hyvinkin vajavaisilla hakutiedoilla saattaa saada ruudulle muutamassa sekunnissa tietoja esivanhemmista, joista aiemmin ei ole kuullut mainittavankaan. Ja palapelin rakentelu alkaa kuin huomaamatta.

Koska Suomen Sukututkimusseuran (www.genealogia.fi) ylläpitämä HisKietokanta on toisen käden lähdetietoa – alkuperäisistä siirrettyä – se sisältää väistämättä myös puutteita ja virheitä, joiden selvittäminen vaatii tutkimusta vakavissaan tekeville siirtymistä alkuperäisten lähteiden käyttöön. Ja niissäkin on virheensä ja puutteensa, jotka pitää vain hyväksyä.

Asiakirjat saattavat olla niin huonokuntoisia tai merkinnät niin ylimalkaisia tai epäselviä, ettei niistä edes ammattitutkija ota selvää. Ja jos aika-

naan, satoja vuosia sitten, merkinnän tehneellä papilla ei tietoja ylös lait- taessaan ollutkaan ehkä ihan paras päivänsä, saattaa nykypäivän tutkija hämmästellä ja kummastella toisenkin kerran. Äiti kun kirjojen mukaan on nuorempi kuin tyttärensä, jos häntä nyt ollenkaan on kirjoissa edes mainittu. Maailma oli miesten.

Historia avautuu perhetarinoiden kautta

Jorma on esivanhempiaan ja heidän perheenjäseniään koskevassa tutkimuksessaan siirtynyt nettivaiheesta jo mikrofilmien ja vanhojen käsialojen maailmaan. Verottajan ja sotaväen luettelot sekä tuomiokirjat kiinnostavat. ”Niistä löytyy kuorrutusta perheiden ja nimien ympärille, ja myös paikallishistorioista voi kerätä arvokasta tietoa kytkettynä Suomen historian vaiheisiin. Perhetarinoiden ymmärtäminen syvenee historiaa lukemalla, ja samalla historia avautuu perhetarinoiden kautta”, Jorma summaa.

Hän on seurakunnallisista lähteistä löytänyt tietoja aina 1670-luvulta lähtien, siis noin kymmenen sukupolven takaa. Osalle sukuhaaroista on löytynyt jatkoa muiden tekemistä selvityksistä ja paikallishistorioista parhaimmillaan 1400-luvulle.

Jorman suku on asunut lähinnä vanhan Lapuan seurakunnan, nykyisten Lapuan, Härmien, Nurmon, Kauhavan ja Kuortaneen, alueilla. Sen historia on enimmäkseen talojen historiaa, isäntien, torppareiden ja talottomiksi jääneiden renkien perheiden vaiheita. Joukkoon mahtuu joitakin ruotusotilaita ja maaseudun harvalu-

Kauhavan rippikirja noin vuosilta 1667 - 1697. Rippikirjat ovat sukututkimuksen tekijälle tärkeää kirkollista lähdeaineistoa.

Jaakko Matinpoika Kattelus ja vaimonsa Liisa Greta Juhontytär Lapuan Alanurmoon kylästä noin 1870-luvulla otetussa kuvassa. Jaakko Matinpojan hie-man rosoiselle poskipäälle on selitys: hän joutui kärrynpyörien ruhjomaksi, ja Liisa-vaimo ompeli omin käsin kasvojen haavat umpeen.

kuisia virkamiehiä: seurakunnan viranhaltijoita, nimismiehiä sekä pitäjän ammattilaisia, suutareita, räätäleitä sekä seppiä.

”Seitsemän sukupolven takaisten esivanhempieni perheet antavat hyvän kuvan juuristani. Heidät on vihitty vuoden 1750 molemmin puolin. Nämä 64 perhettä ovat yhtä lukuun ottamatta tulleet tietojen keruun myötä ’tutuiksi.’”

Lakeuksilla tapeltihin ja uhottihin

Jorma Katteluksen suvun seitsemännessä polvessa on pari laulusta yleisesti tunnettua nimeä, Rannanjärvi ja Pukkila. ”Isoo-Antti oli ensimmäinen ja Rannanjärvi oli toinen, Pukkilan Jaska Kauhavalta oli kolmas samanmoinen...”.

Rannanjärven Antti ja Pukkilan

Vanha Turussa otettu ateljeekuva 1860-luvulta. Kuvassa Matti Juhonpoika Kattelus Lapuan Alanurmoosta. Huomioi ajanmukaisen kampausta ja vaateparsia!

Jaska ovat olleet Jorman esivanhempien pikkuserkkuja, Iso-Antti vähän kaukaisempi sukulainen. ”Hän oli sirpaleserku, kuten Pohjanmaalla kolmansia serkkuja kutsuttiin.”

”Silloinen Rannanjärven isäntä oli Matti, samantapainen kuin kuuluisampi jälkeläisensä. Hänkin kulki häissä kuokkimassa ja uhoamassa, sai toistuvasti sakkoja ja kutsuttiin kirkkoraadin puhutteluun. No, sakkoja hän ei maksanut, eikä kukaan uskaltanut niitä häneltä periä. Kirkkoraadin eteen hän lupasi tulla jos sille päälle sattuu”, Jorma tietää kertoa.

Pukkilan Jaskastakin hänellä on arvelunsa: ”Ehkä Jaskan oman kirkkoväärti- ja lautamiesisän varhaisella kuolemalla oli osuutta Jaskan riehaantumiseen.”

Jaskan isän serku, Jorman esi-isä Pukkilan Matti, maksoi hänkin kave-

reineen kalavelkoja häätappelussa niin voimallisesti, että vastapuolena ollut riitapukari kuoli. Kallonmurtuman saanut uhri vietiin parin päivän kuluttua Vaasaan välskärille. Välskärin itsetunto oli niin vahva, että lääkärinlausunnon mukaan hän olisi voinut pelastaa uhrin (vuosi 1797, kallonmurtuma!), ellei hoitoon hakeutuminen olisi kestänyt niin kauan.

Pukkilan Matti sai kuolemantuomion, joka muutettiin pariksi vuodeksi Viaporissa. ”Sieltä hän palasi ison talon isännäksi, ja seuraavan polven esiäitini sai syntyä”, Jorma toteaa.

Sopuisia miehiä ei käräjöpöytäkirjoista löydy

Tiedot historiasta ovat henkilötasolla enimmäkseen tietoja rikoksista, riidoista ja solvaamisista. Asioita käsiteltiin käräjillä, joiden pöytäkirjat ovat oivallisia tietolähteitä. Sitä ei mihinkään kirjattu, että joku oli kaikkia kohtaan hyvä ja sopuisa mies. Myönteisistä asioista kielivät lähinnä tiedot luottamustehtävistä tai nimen puuttuminen käräjöpöytäkirjoista.

Käräjillä ja kirkkoraadissa käsiteltiin nykypäivän ihmisestä hyvinkin pieniltä tuntuvia asioita. ”Tuntuukin siltä, että yksilö sai 1600- ja 1700-luvuilla paljon paremmin oikeutta kuin nykyään. Oikeuden hakeminen ei silloin ollut kustannuskysymys”, Jorma sanoo.

Hän kertoo monesti kuulleensa selvaisista sukututkimuksen aloittajista, jotka ovat oitis lopettaneet asiakirjojen penkomisen löydettyään taustaan rikoksia tai jotain muuta epäsovinnasta. Hänen mielestään tällaiset löydöt vain lisäävät intoa.

”Kun pääsen taas eteenpäin ja olen kunnolla oppinut käyttämään tuomiokirjoja ja muita ei-kirkollisia asiakirjoja ja muita ei-kirkollisia asiakirjoja alkuperäisinä, löytyy taas varmasti uusia tarinoita lukuisten entisten lisäksi.”

”Kelan” esiäiti toimi jo 1600-luvulla

Vaikka hyvistä teoista ei helposti historiaan pääsekään, löytyy Jormankin suvusta silti ”julkkis” myönteisessä mielessä: kirkonrakentaja Antti Hakola, jonka luomuksia on vieläkin tallella kansallisina muistomerkkeinä. Hänen töitään ovat esimerkiksi Keuruun vanha kirkko sekä Kuortaneen ja Nurmon kirkot.

Kirkonrakentaja-Antin isoisan kottalo on hyvä esimerkki ajan sosiaaliseen, nykyaikaisen kaltaisesta vastuunkannosta: Hakolan Knuutti-isäntä kävi mielenheikkoudessaan vaaralliseksi vaimolleen ja lapsilleen. Yhteisö

päätti 1693 sulkea tämän perheväkivallan edustajan Kruunupyyn hoihuoneeseen. Laitokseen ”lunastaminen” maksoi 20 kuparitaalaria. ”Kela” toimi jo silloin. Lapuan pitäjällä otettiin vastatakseen kolmanneksen summasta, ja talo maksoi loput.

Jos ei yhtä kautta niin sitten toista – tai kolmatta

Viime keväänä Fingridistä eläkkeelle jäänyt Seija Lohikoski on sukututkijana vanha konkari. Hän kävi jo 1970-luvulla sukututkimuksen alkeiskurssin ja on sen jälkeen täydentänyt tietämystään mm. Helsingin yliopiston järjestämällä vanhojen käsialojen kurssilla.

Harrastus on pitänyt otteessaan vuosikymmenien ajan, mutta vasta nyt, eläkkeellä ollessa, hänellä on aikaa syventyä arkistojen anteihin tarvittaessa kokopäiväisestäkin – asiakir-

Seija Lohikosken mielestä sukututkimus on salapoliisityötä parhaimmillaan.

jojen äärellä kun helposti vierähtää työpäivän mittainen rupeama, varsinkin jos pääsee jonkun tiedon "jäljille". "Mukaansa tempaavaa salapoliisityötä parhaimmillaan. Ja ovela pitää myös osata olla, sillä jos tieto ei yhtä seurattua linjaa myöten löydy, on keksittävä mitä monimutkaisempiakin kiertoteitä, jotta halutun tiedon äärelle pääsee. Mysteereistä työllistävimpiä ovat aviottomat lapset ja sotilaat, joilta kirjoista puuttuu lähes aina isän nimi. On myös osattava antaa periksi, kun seinä tulee eteen. Joissakin seurakunnissa kirjat poltettiin isonvihan aikana ja tiehän päättyy sitten monilta osin siihen", Seija sanoo.

Epäile, päättele, tarkista toisenkin kerran

Virheisiin Seija kertoo törmänneensä asiakirjoissa tämän tästä, ja virheiden olemassaolon tiedostamista hän-

Seija Lohikoski on koonnut sukupuuta seinätauluksi.

kin painottaa yhtenä tutkijan tärkeimmistä ominaisuuksista.

"On suhtauduttava varauksellisesti lähes kaikkiin tietoihin, on osattava päätellä, voiko tieto edes teoriasa olla mahdollinen ja totta, on tarkistettava yhä uudelleen ja uudelleen varsinkin päiväyksiä ja vuosilukuja. Kirkonkirjat kirjoitettiin uusiksi joka viides vuosi, eivätkä lähtötietojen siirrot uusiin kirjoihin aina menneet oikein. Huolimattomasti kirjoitettu ykkönen saattaa seuraavissa kirjoissa olla nelonen tai seiska – tai mitä muuta tahansa. Vanhojen käsialojen tuntemus on ehdotonta, muutoin stoppi eteneeseen tulee jo niinkin aikaisin kuin 1800-luvun alussa", Seija opastaa.

Visulahden uuden sähköaseman edellyttämät voimajohtotyöt käynnissä

Fingridin uuden, Mikkelin koillispuolelle Visulahteen rakenteilla olevan sähköaseman edellyttämät voimajohtotyöt käynnistyivät maaliskuun alussa. Aseman kautta syötetään sähköä Mikkelin seudun 110 kilovoltin alueverkkoon. Uusi sähköasema parantaa myös kantaverkon käyttövarmuutta.

■ Muutokset voimajohtoihin tehdään valtaosin nykyisillä johtokaduilla. Uutta johtoaluetta tarvitaan ainoastaan Visulahden uuden sähköaseman ja nykyisen Mikkelin sähköaseman välittömässä läheisyydessä. Muutoksia tehdään Visulahden sähköaseman tuntumassa 400 kilovoltin Yllikkälä-Huutokoski-johtoon ja nykyisiin 110 kilovoltin johtoihin Juva-Mikkeli, Huutokoski-Mikkeli, Mikkeli-Ristiina ja Mikkeli-Mäntyharju.

Voimajohtotyöt urakoi Empower Oy. Kokonaisarvoltaan noin 2 miljoonan euron urakka tehdään avaimet käteen -periaatteella. Urakkaan kuuluvat kaikki kohteen suunnittelu-, rakennus- ja asennustyöt sekä materiaalit. Empower Oy vastaa aiemman erillisen sopimuksen perusteella myös Visulahden sähköaseman urakoinnista.

Uusi kaasuturpiinivoimalaitos varmentaa Suomen sähköjärjestelmän toimivuutta

Fingrid on käynnistänyt hankkeen uuden 100 – 150 megawatin kaasuturpiinivoimalaitoksen rakentamiseksi.

Uusi kaasuturpiinivoimalaitos on tarpeen Fingridin vastuulla olevien reservivoimavarojen hoitoon. Nopeasti käynnistettävää tuotantoreserviä tarvitaan varmistamaan Suomen sähköjärjestelmän toimivuutta voimalaitosten tai verkon vikaantumisen varalta. Suurin osa yhtiön nykyisestä kaasuturpiinikapasiteetista on rakennettu jo 1970-luvulla ja vaatii perushuoltoa. Uusi laitos var-

mistaa reservikapasiteetin riittävyyden myös tällaisten tilanteiden varalta.

Kaasuturpiinivoimalaitos rakennetaan Olkiluodon voimalaitosalueelle ja sitä voidaan käyttää myös Olkiluodon voimalaitosten omakäyttösähkötarpeisiin. Myös laitoksen kustannukset ja kautuvat Fingridin ja Teollisuuden Voima Oy:n kesken. Investointipäätös tehdään myöhemmin tänä vuonna, kun tarjousten perusteella lopullinen kustannusarvio on selvillä. Laitoksen on suunniteltu valmistuvan vuoden 2007 loppuun mennessä. Laitoksesta tehdään myös ympäristövaikutusten arviointiselvitys (YVA).

Kuva: Juhani Eskelinen

Toivila –Vihtavuori 400 kilovoltin voimajohdon rakentamisesta tehtiin sopimus huhtikuussa. Allekirjoittajat vas. projektipäällikkö Nico Wulf ja toimitusjohtaja Jürgen Bettner, SAG Energieversorgungs-lösungen, toimitusjohtaja Timo Toivonen ja tekninen johtaja Kari Kuusela, Fingrid Oyj. Seisomassa rakentamisesta vastaava Fingridin projektipäällikkö Antti Linna.

Toivila –Vihtavuori-voimajohdon rakentajaksi SAG Energieversorgungs-lösungen

Fingrid ja saksalainen SAG Energieversorgungs-lösungen GmbH ovat tehneet urakkasopimuksen 400 kilovoltin voimajohdon rakentamisesta Jämsän Toivilasta Jyväskylän Vihtavuoreen.

Noin 86 kilometrin pituinen johto rakennetaan Toivilasta Petäjäviedelle 220 kilovoltin johdon Hikiä–Jämsä–Petäjävesi paikalle. Uuden johdon rakentamisen lisäksi urakkaan kuuluu vanhan johdon purku sekä tarvittavat muutokset alueen 110 kilovoltin johtoihin.

Noin 13 miljoonaa euroa maksavan johdon rakennustyöt käynnistyvät kesäkuussa. Hanke valmistuu marraskuussa 2005.

Kuva: Pasi Aho

Lietuvos Energijan toimitalo Vilnassa.

Tanskalais-suomalaista yhteistyötä Liettuan kantaverkko-organisaation kehittämiseksi

Fingrid osallistuu yhdessä tanskalaisen Elkraft Systemin kanssa Liettuan kantaverkko-organisaation Lietuvos Energijan kehittämiseen ns. twinning-hankkeessa, jonka Euroopan unioni rahoittaa.

Hankkeessa kehittämisen painopistealueita ovat lainsäädäntö, organisaatio, sähkömarkkinat sekä siirtoverkon toiminta ja toimitusvarmuus. Hanke käynnistyi syksyllä 2003 ja jatkuu vuoteen 2005. Siihen osallistuu parikymmentä fingridiläistä kulloisenkin tarpeen mukaan. Tanskalaisia on mukana suunnilleen saman verran; Lietuvos Energijasta osallistujia on enemmän.

Kuva: FutureImageBank

Sanat ja niiden merkitykset

Koti, uskonto, isänmaa. - Huh-huh, siinäpä kolme sanaa, jotka on ladattu täyteen merkitysisältöjä; niihin myös liittyy valtavasti yksilöllisiä - meidän kaikkien omimpia - vahvoja tunteita. Toisistaan erillään ne ovat sanoja, joita voi tarkastella kiihkottomammin, mutta sanaketjuna ne edustavat iskulausetta, jota joko tuettiin tai ivattiin kiihkolla runsas neljännesvuosisata sitten, 1970-80-luvuilla. Niiden kannatus tai vastustus sai poliittisen ja ideologisen luonteen aksellilla traditiot - radikalismi.

Jokin aika sitten tapahtunut jalkaväenkenraali Adolf Ehrnroothin kuolema ja siihen liittyneet hautaussereemoniat nostivat nuo sanat taas valokeilaan. Oltakoon jälleen mitä mieltä tahansa itse henkilöstä, kukaan ei voi kiistää sitä, etteivätkö nuo kolme asiaa olleet kenraalin intohimoisen rakkauten kohteita. Kohdatessamme jonkun ihmisen hehkuvan vakaumuksen joudumme väistämättä tarkastelemaan omaa suhdettamme kyseiseen asiaan.

Koti. Se on lämmin sana, läheinen. Listattaessa suomalaisten tärkeimpiä arvoja koti (ja siihen usein liittyvä perhe) nousee kolmen kärkeen. Useimmat meistä panostavat varsin paljon kodin hankkimiseen, varustamiseen ja re-

montoimiseen. Ja samalla me olemme huomanneet, että koti perimmiltään ei ole asumistila seinineen ja huonekaluineen, vaan henkinen tila, jossa saan olla juuri se kuka olen, vahvuuksineni ja virheineni, tila, jonne tunnen olevani tervetullut. Onhan se näin?

Moni tosin saattaisi nyt kertoa, että tuohon sanaan 'koti' on liittynyt myös ahdistusta. Oman lapsuuden koti ei aina ollutkaan miellyttävä paikka, ja nykyinen koti ei kenties ole sitä mitä toivoisit. Kannamme siis monenlaisia kotihistoriaa mukanaamme. Mitä sen suhteen olisi tehtävä? Paljonkin. Toivo ei ole vielä mennyt: menneisyys voi opettaa, nykyhetken ja tulevaisuuteen voi vaikuttaa. Kyse vain on siitä, mihin panostamme.

Uskonto. Tämä on asia, josta me vaikenemme, ja sen tullessa puheeksi vaivaannumme. Se on lähes yhtä 'tabu' kuin intiimivaivamme tai pankkitilimme. Ja kuitenkin: se on meille jokaiselle jollain tavalla keskeinen kysymys, niin ateistille, kirkon rivijäsenelle kuin aktiiviseurakuntalaisellekin. Kysymyshän on siitä, että jokainen uskoo joihinkin asioihin, vaikkapa itseensä, jokainen elättelee toivoa jostakin, jokainen hiljaa sisimmäsään haluaa rakastaa ja olla rakas-

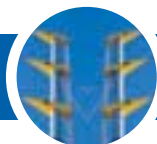
tettu. Nämä kolme asiaa: usko, toivo ja rakkaus ovat uskonnon ydintä. Me suhtaudumme niihin hiljaisella, hämmentyneellä kunnioituksella. Ehkä liika kunnioitus ja oman pienuuden tunne näiden asioiden äärellä onkin suurin syy siihen, että uskonnosta on niin vaikeaa puhua luontevasti arjessa. Kenties me tarvitsemme enemmän tilaa myös epäilylle, etsimiselle, kriittisille kysymyksille. Vaikka uskonto on hyvin suuressa määrin yksityisasia, se voisi olla myös yhteisöllinen kysymys siinä mielessä, että siitä voisi puhua luontevammin porukassakin, toki kunkin omaa vakaumusta arvostaen.

Isänmaa. Eipä ole vähäpätöinen asia tämäkään, isiemme ja äitiemme, esivanhempiemme ja meidän maa, Suomi. Maa ja kansa ja kieli ja kulttuuri. Miten meille käy? Mihin kuulumme? Mihin liitymme? Mikä meitä uhkaa? Mikä on antimme muille? Kyse on kaikesta siitä, että emme voi elää ilman tietoisuutta kotimaasta, kansalaisuudesta. Me ymmärrämme itseämme paljolti juuri suomalaisuutemme kautta. Siihen liittyvät nuo kaksi muutakin sanaa: koti ja uskonto. Tällä en tarkoita sitä, etteikö meillä kaikilla olisi syytä monenlaisiin löytöretkiin keskelle maapallon ja kansojen monipuolisuutta. Omassa päässä tapahtuvat parhaat tutkimusmatkat. Mitähän se tarkoittaisi, jos maailmamme olisi hyvä koti kaikille ihmisille, uskonnot eläisivät rinnakkain sovussa ja suomalaisuutemme mahtuisi ruisleivän, puukon ja saunan lisäksi muita hyvin eksoottisia ja kaukaakin kulkeutuneita elementtejä?

Lari Junkkari

Lari Junkkari on teologi, kirjailija, yritysvalmentaja, työnhajaaja ja kouluttaja, joka asuu Tampereella. Hänellä on takanaan pitkä työura suomalaisen siirtolaisten parissa Kanadassa ja Ruotsissa, kirkon palveluksessa kotimaassa ja viime vuosina eri organisaatioiden arvokouluttajana ja esimiestyön valmentajana. Hänen kirjoistaan tunnetuimpia ovat 'Mieheksi joka olet' (yhdessä Kaija Maria Junkkarin kanssa) ja 'Yrityksen arvot ja etiikka' (yhdessä Tapio Aaltosen kanssa) sekä Kaija Maria Junkkarin kanssa kirjoitettu 'Nykyajan paimentolaiset - työ ja koti maailmalla'. Kiinnostuksen kohteina ovat myös parisuhde- ja perhekysymykset sekä ihmisen elämäнкаari. Harrastuksiin kuuluvat luontoaktiiviteetit ja valokuvaukset.

Sähkön alkuperätakuutodistukset ovat saatavissa sekä paperille tulostettuina että sähköisessä muodossa.

Fingridille uusi tehtävä sähkön alkuperän takaajana

Uusiutuvan energian tuottajat voivat nyt saada todistuksen tuotteensa alkuperästä. Suomessa sähkön alkuperätakuun myöntää Fingrid.

Takuumenettelyn taustalla on viime vuoden lopulla hyväksytty EU-direktiiviin perustuva laki sähkön alkuperän varmentamisesta. Takuu koskee uusiutuvan energian tuotantoa vuoden 2004 alusta alkaen.

Uusiutuvalla energialla tarkoitetaan tuuli-, aurinko-, maalämpö-, aalto- ja vuorovesienergiaa sekä vesivoimalla, biomassalla, kaatopaikkakaasuilla, jäteveden käsittelylaitosten kaasuilla tai biokaasuilla tuotettua energiaa. Sähkön alkuperätakuun piiriin kuuluvat mainittuihin energialähteisiin perustuva tuotanto sekä muita polttoaineita käyttävissä voimalaitoksissa se osuus tuotannosta, joka tuotetaan uusiutuvasta energialähteestä.

”Kyseessä on vapaaehtoinen järjestelmä. Fingrid myöntää pyynnöstä alkuperätakuuta uusiutuvan energian tuotannolle tuottajan ilmoittamien tietojen perusteella joko kuukau-

sittain tai puolivuositain”, kertoo yhtiön tasepalveluyksikön päällikkö Reima Päivinen.

”Takuiden saaminen edellyttää sitä koskevaa palvelusopimusta Fingridin kanssa, hyväksytyt varmennuslaitoksen tekemää voimalaitoksen tarkastusta sekä tuotanto- ja polttoainetietojen toimittamista Fingridiin.”

Vastuu tietojen oikeellisuudesta on sähkön tuottajalla.

Alkuperätakuutodistusten kysynnän Reima Päivinen kertoo käynnistyneen odotettua vilkkaampana. ”Kymmenkunta yritystä on maaliskuun loppuun mennessä tehnyt palvelusopimuksen, ja järjestelmään on liitetty yli neljäkymmentä voimalaitosta.”

”Kiinnostuksen taustalla on niin sanottu Hollannin-kauppa, jonne suomalaiset toimijat myyvät RECS-sertifikaatteja (Renewable Energy Certificate System). Kaupan ehtona on tuotannon alkuperätodistus, joka on saatavissa myös sähköisessä muodossa ja voidaan näin RECS-järjestelmän kautta edelleen siirtää Hollantiin”, Reima Päivinen kertoo.

Teksti: Maria Hallila

”Pelko pois ja baanalle!”

Oivalluksia ja hytkähdyksiä vuorovaikutusseminaarissa

TEKSTI: REIJA KURONEN KUVAT: JUHANI ESKELINEN

Ritva Enäkosken ja Marco Bjurströmin vetämä vuorovaikutusseminääri saa itse kunkin miettimään omaa panostaan työpaikan hyvinvointiin ja vuorovaikutustilanteisiin. Kun toista ei voi muuttaa, niin lähtökohtana on ”minä” ja edessä löytöretki omiin työskentelytapoihin.

Tähtivetäjät toivat oman eloisän persoonansa kautta hytkähdyksiä seminaariin kokoontuneelle Fingridin sihteeriryhmälle, sydäntalven vihman ja pimeyden keskelle. Omalla ilmeikkäällä ja elämänmyönteisellä tyylillään he loivat uskoa omiin vuorovaikutuskykyihimme. Herkullisin esimerkein höystäen, mutta ymmärtäen, he toivat esiin työelämän lukuisia karioita.

Hyvästä parempaan

Työpaikan yleinen ilmapiiri heijastuu ulospäin ja pääsee vaikuttamaan arvaamattomasti myös yrityksen toimintaan. ”Kun työntekijän oma elämänlaatu kohenee, kohenee myös yrityksen elämä”, kouluttajat sanoivat.

Kaksikon näkemykset työyhteisöjen kehittämisestä, vuorovaikutustaitojen lisäämisestä ja hyvästä työilmapiiristä kertovat halusta auttaa ihmisiä kokemaan hankaluudet haasteina. Heidän sanomansa on, että pitää pyrkiä luomaan hyvästä parempaa, ei vain valittamaan vallitsevia oloja.

Vuorovaikutusseminaarin tavoitteena oli kartoittaa sudenkuoppia, työpaikkojen erilaisia lainalaisuuksia ja kirjoittamattomia sääntöjä. Tarkoitus oli myös pyrkiä tunnistamaan itsensä erilaisista tilanteista ja ymmärtämään

esimerkiksi sitä, miksi toinen voi ymmärtää väärin. Seminaari oli löytöretki omiin työskentelytapoihin, ja sen tarkoituksena oli tuottaa oivalluksia itsekunkin omien toimien syistä ja seurauksista.

Tervettä itsekkyyttä ja tilaa toiselle

Enäkoski ja Bjurström rohkaisevat oman statuksen nostamiseen. On tunteuttua, kuinka vaikea suomalaisen ”vaatimattomuus kaunistaa” -hengessä kasvaneen on kertoa muille, missä asioissa on hyvä.

Omia vahvuuksiaan voi mainiosti oppia tuomaan esille, myös ilman yllälyöntejä. Enäkoski ja Bjurström peräävät työpaikoille tervettä itsekkyyttä, ei toisten tallaamista, vaan puhtaasti oman itsensä arvon tunnustamista. Itsetunto sanana kertoo, että tuntee itsensä, ja itsetunnolle on hyväksi pal-kitseminen ja kehuminen.

Täytyy osata tunnustaa omat sekä työyhteisön onnistumiset – ja oppia reilusti tuulettamaan, kun siihen on aihetta. Oivaltava neuvo on suhtautua vakavasti työhönsä, ei itseensä!

Oman räväkän itsensä esilletuominen ei Enäkosken ja Bjurströmin mielestä sulje pois toisten huomioon ottamista. Tilan antaminen ja tilannetaju estävät monesti konfliktien syntymisen ja antavat mahdollisuuden kasvojen säilyttämiseen.

Positiivista peliä

Konflikteja ei kouluttajakaksikon mukaan kuitenkaan kannata hirveästi välttää, koska riita ei sittenkään usein ole niin iso kuin kuvittelee. Tiukoissa tilanteissa tarvitaan todellisia vies-

tintätaitoja: ei pidä tuomita toisten omituisuuksia, vaan kiinnostua niistä sekä säätää omaa statustaan tietoisesti kuulijan kannalle. Se on tilannetajua parhaimmillaan, oikeaan suuntaan vievää vuorovaikutusta; tilanteiden, asioiden ja ihmisten hallintaa.

”Ei pidä tuomita heti, jos juttu ei tunnu omalta”, sanovat kurssin vetäjät. ”Maistele, mieti – asiasta voi aina löytyä ideaa ja ajatusta”, he kehottavat.

Eikö moinen kalskahda varsinaiselta näytelmältä? Bjurströmin mukaan roolit kuuluvat elämäämme. ”Vuorovaikutus on eräänlaista näytelmää ja positiivista peliä, jolla pyritään sujuvaan kanssakäymiseen”, hän toteaa.

Oman elämänsä tähti

Työpaikalla ei kukaan tuiki, jollei ole ihmisiä, yleisöä näkemässä. Kuitenkin jokainen haluaa olla tähti omassa elämässään. Oman itsensä likoon paneminen kannattaa, vastakaikua saa – meni syteen tai saveen. ”Rooleilla, eleillä, ilmeillä ja äänenpainoilla tuot eloa työyhteisösi, vältät sudenkuopat ja viet asioita sujuvasti eteenpäin. Voi myös tehdä toisesta tähden, kun kuuntelee, on läsnä, kiinnostuu ja kysyee”, Marco Bjurström rohkaisee. ”Koko koneisto peliin!”

Hän kehottaa käyttämään kehon kieltä: ilmeikkyyttä ja vakuuttavuutta, jonka alitajunta koodaa tilanteiden mukaisiksi.

Usko tulevaisuuteen ja elämään näkyy itsestä. ”Pelko pois ja baanalle”, Bjurström huudahtaa ja heittää vielä mielenkiintoisen ajatuksen: ”Äläkä muutu toimenkuvasi mukaiseksi!”

Asiakasinfossa tiivis tietopaketti Fingridin näkymistä

Fingridin asiakkailleen järjestämä aamupäivä kokosi maaliskuiseen Helsinkiin liki sadan hengen asiantuntijajoukon. Vajaa kolmituntinen sisälsi tiiviin tietopaketin yhtiön lähiajan näkymistä, kantaverkkosopimuksista 2005–2007, verkon kehittämis-yhteistyöstä sekä eurooppalaisesta markkinakehityksestä.

■ Toimitusjohtaja Timo Toivonen tarkasteli katsauksessaan lyhyesti kulunutta vuotta, jonka aikana sähkön käyttö kasvoi Suomessa 1,4 %, siirto kantaverkossa peräti 8 %. Talven kulutushuippu saavutettiin helmikuun 11. päivän iltana, jolloin kulutus nousi 13 400 megawattiin. Kaikkien aikojen suurimpaan kulutushuippuun, vuoden 2003 tammikuun alun 14 040 megawatin lukemiin, oli vielä kuitenkin matkaa.

Siirtojen kasvun Timo Toivonen totesi johtuneen pääosin pohjoismaisesta teho- ja energiatilanteesta sekä Venäjän-sähköntuonnin kasvusta. Lisääntyneet siirtotarpeet johtivat ajoittain jopa siirtorajoituksiin, joskin aluehintaerot jäivät pieniksi. Sähkön kulutus, tuonti ja vienti lukuina osoittavat Venäjän-tuonnissa olleen huomattavan määrän läpisiirtoja.

Vertaamalla neljän viime vuoden aluehintojen ja systeemihintojen eroa voidaan Toivosen mukaan vetää selkeä johtopäätös: tarvetta lisäkapasiteetille on. ”Ja vesitilanne on edelleen varsin heikko; olemme 90-luvun minimikäyrän alarajoilla”, hän muistutti.

Lähiajan hankkeista Timo Toivonen (kuvassa) käsitteli puheenvuorossaan ajankohtaisimpana Olkiluoto 3:n liittämistä voimajärjestelmään.

”Laitos on speksattu ja rakennetaan niin, että se täyttää voimajärjestelmään liittämisen edellytykset. Järjestelmävastaavana Fingridin on kuitenkin varauduttava myös laitoksen äkilliseen irtoamiseen verkosta. Olemme luomassa järjestelmää, joka kytkee tarvittaessa irti noin 250 megawattia teollisuuskuormaa. Tämä on kokeilua Suomessa, ja on muistettava, että uuden laitoksen koko, 1 600 megawattia, on järjestelmänäkökulmasta katsoen iso.”

Muita suuria lähitulevaisuuden hankkeita ovat voimajärjestelmän reservitarpeisiin Olkiluodon voimalaitosalueelle rakennettava 100–150 megawattin kaasuturpiinivoimala sekä Fenno-Skan 2 -selvitys. ”Jos tämä markkinoiden toimivuuden kannalta tärkeä hanke toteutuu, Fingrid maksaa sen kustannuksista puolet. Toisesta puolesta vastaavat ruotsalaiset. Heidän osaltaan hallinnolliset selvittelyt ovat vielä kesken, joten yhteys voi valmistua aikaisintaan 2009–2010.”

Pohjoismainen verkkosuunnitelma (”Master Grid Plan”), verkkovisio 20 vuodeksi eteenpäin, oli verkkopalvelujohtaja Pertti Kurosen aiheena. Suunnitelman lähtökohtana on ollut pohjoismaisten sähkömarkkinoiden toimivuus kansantaloudelliselta kannalta painopisteenä kriittisten siirtoyhteyksien, ns. leikkausten priorisointi ja tuotto-/kustannusanalyysit. Tällä hetkellä on selvitettävänä kaikkiaan 11 keskeistä leikkausta pohjoismaisessa verkossa.

Myös ohjeisto (”Nordic Grid Code”) on valmistumassa tämän kevään aikana. Ohjeistossa ovat 400 ja 220 kilovoltin verkon suunnittelu- ja käyttöperiaatteet sekä liittymisehdot. Yhteen koottuihin erillisiin ohjeisiin sisältyvä harmonointi. Jatkokehittämisvaihe ajoittuu vuosiin 2004–2005. ”Siinä selvitämme, johtavatko tehdyt toimet haluttuun käyttövarmuustasoon, ja käsittelemme myös sähkömarkkinoiden seurauksena muuttuneita siirtovaatetta”, Pertti Kuronen valotti tulevaa.

Teksti: Leni Lustre-Pere

Kuvat: Juhani Eskelinen

Päivän TYÖT

Tällä palstalla fingridiläiset kertovat työpäivästään.

Vuorossa on tasehallinnan ryhmäpäällikkö **PASI AHO**

MEISTÄ TULI MUURAREITA, TAKSIKUSKEJA... JA INSINÖÖREJÄ

On lumituiskunsekainen perjantai-iltapäivä. Istun autossa matkalla töistä kotiin. Mannerheimintiellä on perinteinen perjantairuuhka, ja odottelen vuoroani punaisissa liikennevaloissa. Autossa on mukavan lämmintä; ajatukset harhaillevat vuoroin päivän ja kuluneen viikon töissä, vuoroin tulevassa viikonlopussa. Mielessä käy myös saamani kirjoitustehtävä ”päivän työt”.

■ Autoradio soittaa Anssi Kelan suosittua kappaletta. ”...Meistä tuli muurareita, taksikuskeja, suutareita, yksinhuoltajaäitejä, autokauppiaita. Meistä tuli lääkäreitä, virkamiehiä, vääpeleitä...”. Laulun sanat johdattavat ajatukset kuluneeseen viikkoon ja sen monenlaisiin tehtäviin. Monta on ollut ”virkaa” minunkin viikossani!

■ Olen saanut juuri postiin valvomoon liittyvän tietojärjestelmän tarjouspyynnöt. Ennen sitä asiasta on laadittu esiselvityksiä, tehty määritelmiä ja pidetty lukuisia palaverieja. On laadittu tarvemäärittelyjä, luonnosteltu tarjouspyyntöä ja kartoitettu mahdollisia tarjoajia. Nyt olen projektiryhmän kanssa päässyt välitappiin, tarjouspyynnöt on saatu liikkeelle. Olen ollut mukana tekemässä ja rakentamassa uutta, siis voisin sanoa olevani ”muurari” tai ”rakentaja”.

■ ”Palomies” minusta tuli maanantaina. Kollega oli äkillisesti sairastunut, ja hänelle oli päivällä tulossa vieraita tutustumaan Fingridiin ja yhtiömme voimajärjestelmäkeskukseen. Homma lankesi minulle. Aikaa vieraiden saapumiseen oli muutama hetki, joten etsin esille yhtiön ”yleiset” kalvot ja valitsin niistä ne kaikkein yleisimmät. Oman arkistoni syövereistä koukkasin vielä muutaman lisää, ja näin oli kassassa ihan kelvollinen paketti asiaa. Nopea varmistus, että tukka on hyvin ja kello näkyy - ja tulta päin!

■ Keskiviikkona painin sopimusluonnoksen kanssa. Olin laatinut ja luonnostellut erään tasepalveluun liittyvän sopimuksen ja laittanut sen kommentteille muutamille asian tuntijoille ja kollegoille talon sisällä noin viikko sitten. Palautuspäivään mennessä sain useita word-dokkareita, joissa

oli paljon hyviä kommentteja. Muiden töiden ohella kävin ne päivän aikana läpi ja ryhdyin parsimaan uutta sopimusluonnosta kasaan. Muutaman keskustelun ja tarkennuksen jälkeen olin saanut uuden version valmiiksi. Luin sopimuksen vielä kertaalleen ja laitoin sen uudelleen eteenpäin. Tämän jälkeen olo oli kuin ”räätätilillä” uuden, vastavalmistuneen palttoon kera.

■ Viikon aikana on myös ulkomaanliiketoiminnan Liettuan Twinning-projekti mennyt eteenpäin. Valmistelimme Merviön Martin ja Lintusen Pasin kanssa työmatkaa Vilnaan. Tarkoituksemme on tehdä projektiin liittyvän sähkömarkkinat-työryhmän ensimmäinen tutustumis- ja esittelymatka lähiaikoina. Yritimme sovittaa aikataulujamme keskenämme ja niitä edelleen liettualaisten kollegoiden aikatauluihin. Sovimme myös työnjaosta; kuka minkin osion valmistelee esityskuntoon. Loppujen lopuksi yhteinen aika löytyi, ja lisäksi totesimme, että on hyvä ladata koneelle mukaan materiaalia periaatteella: kaikesta vähän kaikkea. Tarvittaessa on oltava ”kättä pidempää”.

■ Olen viikon aikana ollut mukana myös muutamassa palaverissa ja kokouksessa, joissa mietittiin säätösähkömarkkinoiden toimintaa, keskusteltiin ja analysoitiin käyttötilanteita tasehallinnan näkökulmasta, pohdittiin asioita ja joskus kyllä asian vierustojakin - mutta saatiin myös valmis aikaiseksi. Sähköposti ja muut juoksevat asiat hallitsevat työtä enenevässä määrin. Olen tämänkin viikon kuluessa kirjoittanut, vastannut, kommentoinut ja välittänyt kymmenittäin meilejä. Posti kulkee ja Kusti polkee yhä vimmattummalla vauhdilla...

■ Havahdun, kun kuulen autojen torvien tuutauksia takani. Liikennevalo on vaihtunut vihreäksi, ja takana olevien autoilijoiden mielestä on jo korkea aika jatkaa matkaa. Laitan vaihteen ykköselle ja lähden liikkeelle. Anssi Kela lopettelee radiossa ”... ja tänään voidaan hetki olla kuninkaita”. Ei kuitenkaan ihan insinöörejä Fingridissä.

FARMARI 2004 -näyttely 29.7.–1.8. Mikkelissä

Elämää

VOIMAJOHTOAUKEILLA ja voimajohdon naapurissa

Tervetuloa osastollemme näkemään, kuulemaan ja keskustelemaan voimajohtoaukeiden hyötykäytön mahdollisuuksista sekä muista asioista, jotka liittyvät yhteisöön ja naapuruuteen voimajohtojen kanssa.

Elämä johtoaukeilla on inspiroinut kuvataiteilija Satu Natusta kudontaveistokseen ”Marjastajat”, joka on nähtävänä osastollamme.

FINGRID OYJ

Arkadiankatu 23 B, PL 530, 00101 Helsinki • Puhelin 030 395 5000 • Telefax 030 395 5196 • www.fingrid.fi

Helsinki

PL 530
00101 Helsinki
Puhelin 030 395 5000
Telefax 030 395 5196

Hämeenlinna

Valvomotie 11
13110 Hämeenlinna
Puhelin 030 395 5000
Telefax 030 395 5336

Oulu

Lentokatu 2
90460 Oulunsalo
Puhelin 030 395 5000
Telefax 030 395 5711

Petäjävesi

Sähkötie 24
41900 Petäjävesi
Puhelin 030 395 5000
Telefax 030 395 5524

Rovaniemi

Veitikantie 4, PL 8013
96101 Rovaniemi
Puhelin 016 337 71
Telefax 016 337 801

Varkaus

Wredenkatu 2
78250 Varkaus
Puhelin 030 395 5000
Telefax 030 395 5611